

Povestea Vorbi 21

Publicație de cultură scrisă
editată conf. Legii 186/2013

Asociația oamenilor de știință și artă - ECOSTAR 21

ISSN 2285 – 6919
ISSN-L 2285 – 6919

INTOL PRESS • Anul VI(XXV), nr. 1(19) - aprilie 2017

www.culturaarsmundi.ro

CUPRINS:

- FELIX SIMA - Poezii pag.1
- ȘERBAN CODRIN - Baladierul pag.2
- MEMORIILE UNUI DIPLOMAT FRANCEZ...
Dumitru VLĂDUȚ pag.2
- CSAKY E POE - Doamne al tău rob valah și...Basarab...pag.3
- MISIONARISM ÎN BASARABIA
Veniamin MICLE.....pag.4
- VASIAN MIRCESCU - C'est la vie... .....pag.4
- CULTURA PE MELEAGURI VALCENE
Eleonora BECEA.....pag.5
- HAIKU – PICTAREA TRĂIRILOR PRIN CUVÂNT
Elena Natalia CĂLINESCU.....pag.6
- ANDREEA CRISTINA CĂLINESCU-poezii.....pag.6
- POEME HAIKU
Dragoș G. CĂLINESCU.....pag.6
- UNIREA PRINCIPATELOR - VISUL DE AUR AL
ROMÂNILOR
Gheorghe PANTELIMON.....pag.6
- ȘTEFAN DUMITRESCU - poezii.....pag.7
- OVIDIU CRISTIAN DINICĂ - poezii.....pag.7
- GEORGE VOICA - poem.....pag.8
- CLAUDIA VOICULESCU - poezii.....pag.8
- LICEUL CONSTANTIN BRÎNCOVEANU HOREZU
CENACLUL LITERAR ARTISTIC.....pag.8
- MARINELA CAPȘA - poezii.....pag.10
- ILIE GORJAN - Scrisori.....pag.10
- ANGELA CALANGIU ENE - poezii.....pag.11
- AMINTIRI DESPRE MINE ȘI FAMILIA MEA
Adina ENĂCHESCU.....pag.11
- CÂND VINE REVIRIMENTUL?
Nicolae Vălăreanu SÂRBU.....pag.12
- DRAGĂ... GHEORGHE,
Gheorghe RĂDUCAN.....pag.13
- UCENICII CUVÂNTULUI
Mihai SPORIȘ.....pag.13
- DRAGOȘ NICULESCU - poeme.....pag.14
- GHEORGHE ROGOJINARU - poezii.....pag.14
- MIHAI ROGOZINARU - poezii.....pag.15
- LIGIA NICOLESCU - Bizar convoi.....pag.15
- DIN VREMURI IMEMORIALE
Constantin GEANTĂ.....pag.15
- ADINA DUMITRESCU - poezii.....pag.16
- ION TĂRTĂREANU - Ne-ntoarcem toți la Vaideeni.....pag.16
- IZVOARE MINERALE DIN CĂLIMĂNEȘTI
DESCOPERITE ÎN PERIOADA 1957-1982
Gheorghe MĂMULARU.....pag.16

FELIX SIMA

Demonii

Demonii veneau demenți
-de le trebuia blocadă-
pe patine de rulmenți,
îmbrăcați în ciocolată...

Capete mâncau de porunci
și puneau, în loc, baloane...
O, s-au mai dedat,

de-atunci,
și-altor acte huligane.

Marii lor, în cafenele,
își fac baie în lulele.

De i-am prinde, de i-am
prinde...
le-am planta măsea de
minte.

Rege păgân

Rege păgân,
spălat cu săpun,
nu suport
atâta sport:
cavalerie,
infanterie,
reactantă
tulburantă...

Mama mea,
ce ghiulea,
un fierău
foarte rău
și ce tun
cu tutun!

Tanc-
zdranc!...

Pastel

Am mai pierdut o umbră
în codrul secular -
pe unde păsări lucii
se-așază-n calendar

Cu capul lor
de aer,
cu ciocul pe
pământ,
pe ouă
muzicale,
pe cuib sonor și sfânt...

Ca pentru rodul humei
și-al hranei lor avânt,
păsări discrete, seara,
se sparg ușor în vânt...

Clipă

Cui să spun că sunt, că ești
într-o casă cu povești...
când eram unde aș fi...
înhămat la poezii...
în hamac cu alți copii...

Noapte bună! Să ne scrii...

Clipă

Pasărea-i oprită-n pom,
lângă râul fără pod...
Toate oasele îi dorm...
așteptând un mare rod...

Drumul

Fără grai,
prin nori de praf,
prin nori de fum,
am plecat mai mulți,
cândva,
visând parfum...

Fără grai,
prin nori de praf,
prin nori de fum,
am plecat destui, cândva,
dar n-aveam drum...

L-am făcut
din roți și bice

și alice,
l-am făcut
din nori de vânt
și din elice...

Drumu-acesta
fără grai, fără parfum,
scoate praf
ușor, pe nări,
și scoate fum...
Și mai scoate...
ce mai scoate...
la ferești?
Felinare pentru omul

care ești,
felinare pentru omul
care sunt...

Drum de praf
și drum de fum
și de pământ.

Ochi de miel

Am mai văzut un om la fel:
creștea-n bordeiul lui - un
miel...

Când trecea vântul prin
pereți
și ajungea până la el
miros de frunză și bureți,
se ridica plăpândul miel

și - cu un bot de mușețel -
bătea în ușă și în prag
să iasă-afară', la soare
drag...

Dar omul dur, nepriceput,
știa ce are de făcut?

Nu-nțelegea tăcutu-i glas
și plânsul cel ușor, pe nas,
care mai palid se făcea...
Blănița lui de catifea
se ofilise ca o floare
și...

patru fire de picioare
sleite de puteri, de dor,
i se frângeau sub trupul
lor...

Dar omul dur, nepriceput,
știa ce are de făcut?...

Până-ntr-o zi când...
l-a găsit
pe mielul fraged...
nedormit
în colțul lui curat, cum
strânge
cu dinții... firele de
sânge...
și - cum era de așteptat -
trupul lui tainic n-a
mișcat...

Doar ochiul i-a rămas
deschis
sub iarba verde dintr-un
vis...

**Aud că sunteți
mai isteți...**
Prindeți un fluture.....
puteți?

Aveți o șapcă, o căciulă,
Să-o dați la Doamna
noastră Lună...

E noapte, frig, dacă
îngheață...
De mâine... cine ne
răsfață?

Frunza ce cade prin perdea
Ascunde-o inimă în ea...

Poate-i de zmeu, poate-i
de zână,
Aveți curaj și luați-o-n
mână...

Și cercetați-o-n amănunt...
Aveți cuvântul... vă
ascult...

ȘERBAN CODRIN

BALADIERUL

Un poem pentru CCCLXV și
încă una de zile și nopți(I) BALADĂ ORI DE CÂTE ORI
DISCIPOLUL
PRIMEȘTE VIZITA MAESTRULUI

„Ocean îmi ești, și cer mărinimos,
Compașiune, grație, oracol,
Sfințenie, credință și miracol,
De-aceea te invit acolo, jos,
Și-aștept cu sufletul mai mare dragul
Să fericești grădinii mele pragul;
Ambră și-ofer, mătăsurii, cărți în dar
Și paradisul fructelor pe-alese;
Har, binecuvântează-mi rodul mesei,
Maestre radiind ca un altar.”

A doua zi, la ușa cu zăvor,
Zăvor întredeschis spre-acea noblețe,
Noblețe-în febra vizitei mărețe,
Cu degetul bătu un călător:
„Mi-e foame, sete, vin de prea departe
Și nedreptăți am îndurat, și moarte.”
„Ești cel mai drag prieten, așadar
Te rog, primește-mi farfuria plină
Și bezna scânteiază-o cu lumină,
Maestre radiind ca un altar.”

La poarta-în așteptare-a treia zi,
Târâș în cea mai noduroasă bătă,
O babă ticălos de amărăta
De propria ruină se-îngrozii:
„Săracă sunt ca seceta, și goală,
Aruncă-mi, fiule, prin gard o țoală.”
„Ai nimerit acasă, Mamă, dar
Întâi te-aștept cu-împărătești bucate,
Așa că-încearcă-le pe săturate,
Maestre radiind ca un altar.”

Nicum nu se-întâlnesc prea la-întâmplare
Discipol și-înțelept la drumul mare,
Urciorul cu-apa binecuvântată:
„Nu-ți mulțumesc, spre cinste, în zadar,
Ci viața mea-i de mii de ori bogată,
Când lămpi mi-aprinzi de fiecare dată,
Maestre radiind ca un altar.”

(II) BALADĂ PE ÎNTUNERIC DE-
SPRE FLUTURI ȘI ALTE MOLII ÎN
LUMINA LUI DUMNEZEU

Prea îmi inspiră fioroasă teamă
Potopul scorpionilor de noapte,
De se-îngrozește gândul ce infamă
Blestemăție naște miazănoapte;
Cu ochi de bufniță, cozi de cometă,
Orbește curg năvală pe planetă,
Pufoși, albi, străvezii, fragili, de vată,
Și-i prigonește într-atât coșmarul,
Că-în loc de-aglică, stânjeneț, mușcată
Aleg pe întuneric felinarul.

Îmi rod fereastra, veni, vidi, vici,
Vifornițe închipuind, tornade,
Astrale luminații de-artificii
Sub Ursa Mare, Orion, Pleiade;
Inexprimabil, moliile-mi spun că
Nu în cuptor de-a valma se aruncă,
Nu-în candelabru, nu în lumânare,
Ci clipa veșnică-o aleg, nectarul,
În revelație și abnegare
Aleg pe întuneric felinarul.

Cu biete, mai înțelept, ființe
Aș întretese-o rodnică-armonie,
Schimbând îngrozitoare suferințe
În netruție și nedușmănie,
Căci Dumnezeu, egal, pe toți și toate
Ne cântărește din eternitate;
Nu frica mea, teroarea și disprețul
Îmi vindecă de ignoranță-amarul,
Ci, somnambul, făcând-o pe drumetul
Aleg pe întuneric felinarul.

Cu-acea-înțelegere, cu umiliță,
În adâncimi citind abecedarul,
Cu fluturii în preajmă și credință
Găsesc ce-i fericire, ce-i durere:
Aici e Sfânta Sfințelor, altarul,
E liniște, e pace, e tăcere
Și-aleg pe întuneric felinarul.

Dragă Felix,
Eu gac ascuns în flobozia bărașanului
între nămeți și prostie umană.
Mai espiez adeseori priătre-nu fel de
adunare hucarestească, unde se recit
versuri de accorzi prezenti, sau se
cărta inclusiv pe versurile tele, așa u
augiu unii de alți.
Tu ai adresă electronică, o voi folosi

(III) BALADĂ ÎN CURĂȚENIA CU
MĂTURI, PERII, CÂRPE, BIDINELE
PLINE DE RĂVNĂ

Erori și renunțări s-au sublimat
Și netrării și desnădejdi proscrise,
De să se creadă crinul rafinat
Într-o distilărie de culise,
De-aceea, vicii îndulcim cu miere
Și mulgem soarele pe cartiere
Fără mâinii, ori alte-euforii,
Borcane aruncând pe ușă-afară,
Cu resturi alterate de-utopii,
În curățenia de primăvară.

Bravi, mintea o golim de întrebări,
Să îndurăm mai veseli umiliță,
Că Dumnezeu mutându-se din cer
Căința ne-o mai șterge, și credință;
În sus dereticăm, până-între stele,
Cu mături, perii, cârpe, bidinele,
În jos, până în inimi, obidiți,
Dar voinicoși, cu răvnă exemplară,
Să fie grădinarii mântuiți
În curățenia de primăvară.

Mai reparăm un gard, mai lustruim
Idei fără amurguri selenare,
Ori pavoazăm un fluviu anonim
Cu sălcii bestial de plângătoare;
Din întuneric scoatem stranii pete
Și sprijinim destinul de perete,
De-a lungul geluindu-l, și cruciș,
Apoi urcăm cu tesla subsuoară
Pe constelatul lumii-acoperiș
În curățenia de primăvară.

Nu-i vreo minune binecuvântată
De-acel bătrân dulgher de altădată,
Stejar de Louisiana substelară,
Cu Leaves of Grass în plete și mustăți,
Ci-i lemnul crucii, când Iisus pogoară
Destăinuirea mării judecăți
În curățenia de primăvară.

Dar telefon? Al meu este 0732751738.
Valcea este ceuura județul lui George
Tăraea, știu că e un liceu ca numele său
la Balenii lui Grafo, Veănucău și Velu
Barbu.
Cu frățietate,
Șerban Codrin
27 Januarie 2017

(IV) BALADĂ CU UNELE ÎNSEM-
NĂRI DESPRE TÂRGUL DE IN-
VENȚII INUTILE

Mașini de tuns știința sau gazonul
Filozofiei clasice germane,
Truse cu steaguri de-agitat filonul
De revoluții-al bestiei umane
Găsiți în orice-atelier al pieței
De fezandat și reșapat profeții;
Roți de rezervă pentru Carul Mare
Vă-întâmpină din șapte-în șapte zile,
Și-îndulcitori pentru dezastre-amare
În Târgul de Invenții Inutile.

Încă-o vioară bate pe-îndelete
Pavaj pe gropi cu perspective vaste,
Iar plase-adânci, de pescuit comete,
Prea-și acordează strune-entuziaste
Și filozofi prepară din ratații
La scuturat cu grebla constelații;
Pompa de-umflat idei în stare-obscură
Esențe-extrage, și himere-utile
Pe-un sens al vieții foarte-în legătură
Cu Târgul de Invenții Inutile.

Într-un Fastfood, ce-ar fi în profunzime
Să savurați cocteiluri virtuale,
Pe farfurii servindu-vă, sublime,
Cu utopii trosnind din balamale;
Rău nu vă puneți cu aparatura
De-eviscerat și cârpăcit cultura,
Când teze, antiteze și sinteze
Pe Turnul Babel își aprind feștile,
Făcând pe Dumnezeu să emigreze
Din Târgul de Invenții Inutile.

Cu scări și uși de zaruri prețioase,
Pavilionul ȘaseȘaseȘase,
Despachetând iluzii calofile
Și zorii luminoși dintre-aclamații,
Expune reproducă-în facsimile
O lume nouă, după reparații,
În Târgul de Invenții Inutile.

MEMORIILE UNUI DIPLOMAT FRANCEZ DESPRE
ROMÂNIA ÎN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

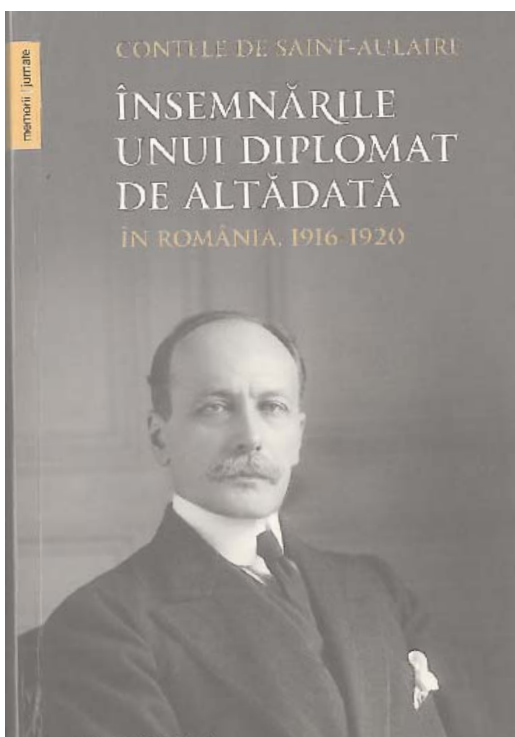
Dumitru VLĂDUȚ

Există unele cărți ale străinilor cunoscători
îndeaproape ai României în momente de
mare cumpănă ale istoriei sale care ne
emoționează prin judecățile remarcabile și sin-
ceritatea prețurii lor. Între primele dintre ele ar
trebui să așezăm *Însemnările unui diplomat de altădată în Româ-
nia. 1916-1920* semnată de Conte de Saint-Aulaire, ambasadorul
Franței din acel timp în România, apărută într-o a doua ediție în
2016 spre a marca împlinirea a o sută de ani de la intrarea țării
noastre în Primul Război Mondial, eveniment cinstit de editură și
prin apariția altor lucrări atât românești cât și străine, consacrate
aceleiași teme. În Franța cartea apărea în 1953, cu un an înaintea
morții autorului, sub titlul *Confessions d'un vieux diplomate*. Am-
bele ediții românești reiau opt capitole adecvate din cartea din
1953, cea de-a doua dându-i și un alt titlu.

Contele de Saint-Aulaire, născut într-o familie cu vechi tradiții
în aristocrația franceză, a fost diplomat de carieră, îndeplinind
înainte de venirea în România diverse funcții diplomatice la Tunis,
în câteva capitale latinoamericane, la Viena și în Maroc. În mai
1916 era numit ministru plenipotențiar la București cu misiunea
de a convinge România să iasă din statutul de neutralitate decis în
1914 și de a o aduce în rândul Antantei. Îl înlocuia pe predecesorul
său Jean-Camille Bondel, bun cunoscător al situației României,
admirator al ei care se va stabili aici după război, dar care nu obți-
nuse atragerea ei de partea Franței. Noul ambasador mărturisese
că știa lucruri vagi despre România în momentul numirii sale, in-
formându-se însă apoi. Sosea în România după o călătorie cu va-
porul pe singura rută posibilă, prin nordul Europei, trecând prin
Suedia, apoi cu trenul prin Rusia, aliata Franței, unde atmosfera
era complet neprietenoasă. Încă de la intrarea în România printr-o
mică gară impresia este extraordinară: este primit de șeful gării
(neprevenit) printr-o cupă de șampanie pentru victoria Franței,
două fete ale casei cântă *Marseilleza* la pian, „toată lumea vorbea

foarte bine limba franceză” (p.50), primire afectuoasă care este ca
pentru „un aliat, un prieten și un frate” (p.50), constatarea fiind
aceea că „Niciodată, nici în Franța nu am respirat atâta dragoste
pentru Franța ca în familia acestui șef al unei gări mici din Româ-
nia” (p.51). Ajuns în București unde își ia în primire postul și își
intră în atribuții, consemnează impresiile puternice la primirea în-
tâia oară de către primul- ministru Brătianu, de către regele Ferdi-
nand cu prilejul prezentării scrisorilor de acreditare, ca și de către
regina Maria. A știut să persuadeze decidenții politici români pen-
tru angajarea țării în război de partea Antantei, fapt petrecut în
16/28 august 1916. Nu era un lucru chiar ușor, căci România era
disputată atât de Puterile Centrale care îi ofereau Basarabiei răpită
de ruși în urmă cu mai bine de un secol, cât și de Antanta care îi
oferea Transilvania, Banatul și Bucovina de la Austro-Ungaria.
Deși au existat și partizani ai Puterilor Centrale care se temeau de
o alianță alături de Rusia, opinia publică era majoritară pentru
alianța cu Franța, pentru eliberarea Transilvaniei și Banatului,
obiectiv mai vechi și mai puternic pentru sensibilitatea

românească. Armata română a trecut, cum se știe Carpații și a cucerit repede o parte a teritoriului Transilvaniei, atât timp cât nu a întâlnit decât forțe militare austro-ungare. Statul major german și-a intrat însă în rol trimițându-l în Transilvania pe generalul Falkenhayn care, cu forțe superioare și mult mai dotate i-a respins cu oarecare dificultate pe români urmărindu-i pe Valea Jiului, precum și pe mareșalul Mackensen la Dunăre. Lipsită de ajutorul direct al aliaților la timp, România a fost înfrântă și în sud de Bulgaria la Turtucaia, în Dobrogea de armatele germane, bulgare și turce. A urmat pierderea bătăliei pentru București, invazia capitalei de către nemți și bulgari la începutul lui decembrie 1916, retragerea curții regale, a guvernului, parlamentului și armatei în Moldova, o iarnă cumplită a lui 1917 în suferințe și privațiuni inimaginabile, refacerea armatei sub îndrumarea competentă a Misiunii militare franceze condusă de popularul general Berthelot, victoriile de la Mărășești, Mărăști și Oituz, care au fost o „Marnă românească”, semnarea păcii înrobitoare de la Bufta ca urmare a ieșirii Rusiei prin pacea separată de la Brest-Litovsk, debandada cumplită a armatei ruse aliate de un milion de oameni în teritoriul românesc rămas neocupat, suferințele cauzate de falsul aliat al românilor, agonia României aflată la discreția Rusiei. Soarta frontului s-a schimbat radical începând cu septembrie 1918 odată cu numirea generalului Franchet d'Espèray în locul generalului Sarail la Salonic care timp de doi ani a fost complet inactiv. Noul general dezlănțuie ofensiva mult așteptată spre nord, scoate Bulgaria și Turcia din luptă care capitulează și determină și retragerea lui Mackensen din Muntenia. Armata română a rupt armistițiul de la Bufta cu Puterile Centrale și așa nevatat încă de parlament, a reintrat în luptă împotriva Germaniei, regele și guvernul revenind în București. Au urmat momente dificile pentru admiterea României la tratativele de pace căci aliații, Clemenceau fiind cel mai vocal, voiau s-o excludă din cauza semnării păcii de la București-Bufta, ignorând că România a făcut aceasta într-o situație limită constând în trădarea aliatului rus, că reprezentanții aliaților la Iași (francez, englez, american,

italian) au semnat acordul lor semnalând imposibilitatea altei soluții. A fost nevoie ca regina Maria să meargă personal la Clemenceau numit și Tigru spre a-l determina să adopte o atitudine favorabilă României. Tot acest interval de timp la care se adaugă evenimentul intrării trupelor române în Budapesta pentru eliberarea de teroarea bolșevismului instaurat de Bela Kun precum și cel al încoronării regelui Ferdinand la Alba Iulia în 1921 își află în carte pagini de admirabilă participare interioară pentru destinul României.

Ceea ce impresionează la diplomatul francez este prețuirea enormă a României, explicarea cauzelor înfrângerii ei până în momentul Mărășești, critica severă adusă Antantei în special demontarea până la detalii a procedurilor prin care falsul aliat rus a adus atâta rău României. Dezastrul frontului românesc la început s-a datorat neonorării promisiunilor din tratat, în special nedeclanșării ofensivei la nord de către generalul Sarail la Salonic cu zece zile înainte de război. Diplomatul francez consemnează sentimentul amar de părăsire și trădare de către aliați. Antanta, spre deosebire de elita politică românească, a privit cu înțelegere revoluția bolșevică rusă, ba chiar a încurajat-o, colaborând cu noile autorități și făcând jocul Puterilor Centrale. Deși forțele ei navale erau dominante, Franța a comis și eroarea de strategie generală de a lăsa în Mediterana trecerea a două crucișătoare germane spre Constantinopole unde ajutau Turcia la declanșarea războiului. Ea nu ar fi trebuit să pretindă României sacrificiul suprem precum plecarea regelui în exil sau retragerea armatei în Rusia unde în lipsa sprijinului de acolo ar fi pierit, armata germană ar fi intrat în Moldova, ar fi impus un guvern germanofil, iar trupele destinate frontului din Est ar fi fost deplasate pe frontul francez.

Cele mai mari rele vin însă de la misiunea militară și armata rusă ajunsă la un milion de oameni în 1917. Aliat al Franței, Rusia tratează pe aliații români ca pe inamici prin cele mai abominabile

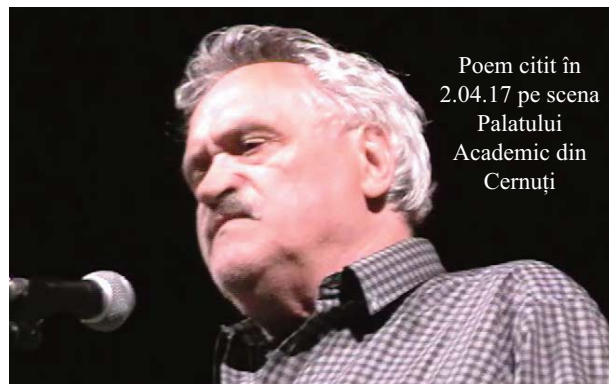
procedee de trădare. Deși țarul Nicolae e sincer în promisiunile sale, fiind și văr al reginei Maria, nu are nicio autoritate, fiind mereu sabotat de statul său major, de miniștri și demnitari. Misiunea militară rusă și comandamentul rus își arată deschis invidia față de misiunea militară franceză, vor comanda principală în locul generalului Berthelot, ba chiar înlocuiește lui pentru că îl cred „mai român decât românii”. Procedeele factorilor militari ruși s-au dovedit mereu perfide. Deși aveau forțe superioare celor ale inamicului, s-au retras din Dobrogea fără să lupte, nu s-au angajat în bătălia pentru apărarea Bucureștiului care dacă ar fi fost condusă de generalul Berthelot și ar fi beneficiat de sprijinul consistent al trupelor rusești ar fi fost o mare victorie. Unele trupe rusești refuză să se intercaleze pe front între cele românești, iar retragerea altora obligă pe cele românești să părăsească tunurile spre a scăpa de încercuire. Planul comandamentului rusesc este evacuarea Munteniei, retragerea pe Siret și transformarea Moldovei în „zonă protectoră a sudului Rusiei” (p.95). Diplomatul francez descoperă chiar indicii ale unui „plan secret de împărțire a României, negociat în plin război între statele majore rus și german” (p.95), constând în atribuirea Moldovei către Rusia și a Munteniei Austriei „drept compensare pentru Galiția cedată Germaniei” (p.97). Trădarea rusească s-a văzut chiar la Mărășești când „O armată rusă și-a părăsit pozițiile fără luptă și fără a-i preveni măcar pe români care în plină bătălie le ocupaseră slăbindu-și pozițiile în altă parte” (p.163), alte unități rusești care abandonau pozițiile de luptă trăgeau asupra românilor, altă armată încheie convenție de colaborare cu nemții ș.a. Armatele rusești sfidează prin luxul și îmbelșugarea aprovizionării, mărșăluiesc „având camioane pline cu lăzi de șampanie, cu merinde” (p.110), situație care contrastează cumplit cu foamea și hotărârea de luptă ale românilor căci „Trupele sale (ale generalului Saharov, n.n.) admirabil aprovizionate, primeau rații uriașe ale căror firimituri ar fi fost de ajuns să împiedice pe soldații români să moară de foame, spunea generalul Berthelot. Unii, românii, se luptau nemâncați, alții, rușii, mâncau fără să lupte” (p.112). Armata rusă din 1917 „nu era decât o hoardă” (p.110), „val nesecat de lăcuste fără aripi, se spunea la Iași” (p.110). Mai mult decât atât, marile cantități de arme și material sanitar livrate de francezii românilor prin nordul Europei și Rusia sunt reținute de ruși încât a fost nevoie ca aceste convoaie să fie însoțite de ofițerii din misiunea militară franceză. Perfidia rusească merge până acolo încât comandantul rus face regelui

(continuare în pag.9)

CSAKY E POE

DOAMNE AL TĂU ROB VALAH ȘI...BASARAB

1. ne-am asumat această paternitate	între cele două spații adiacente ale carpaților meridionali
posadă roșie albă năluca posadă năprasnica	...și de ce să nu-i fi condus călăuza numită chiar de marele stăpân de locuri și oameni
a marii bătălii din istoria oltului și a acestui frunziș povârniș frecvent întâlnit pe toată lungimea și-nălțimea carpaților getici	basarab rege pe mercenarii lui carol robert la drumul mare înspre importantele hotare
loc sacru de revărsare al spiritului dac și roman	drum care se înfige ca un cuțit din valahia transilvană
valah	

Poem citit în
2.04.17 pe scena
Palatului
Academic din
Cernuți

direct în inima valahiei
stăpână de mare
stăpână de dunăre
și de sare
când...

acolo unde
până și norii
aducători
de foc și apă
se fac totuna
cu pădurea
când trec
dintr-o
parte
în alta
răscolind
același pământ
și același loc
unde

și vulturul
cu patru ochi
se înfioarează

când aude
și vorbește
cu basarabeanul
pre limba sa
vulturească
cerșindu-i
carne de cal
și de om.

2.
mi-ai dat
zâmbet
și rânjet
de lup
rânjet
de câine
flămând
pentru
lupi

stăpâni
și părinți

rânjet
de lup
mi-ai dat
rânjet de
câine lup
pentru
străinii
călăi
care din trup
de părinți
mușcă
scheunând
ca lupul turbat
și flămând

din carne de mort
stricându-și hoitul
deja fără colți

și sânge să sugă
din cei fără dor
care-au furat
trupul pământului
negru
de basarab înaripat
vecin și mamă valahă
și surori și frați

basarabia
urâtă și grasă
lăsată istoriei
pradă

și-a dăruit
frumusețea
oltului brazdă

mondială
și arogantă

ea
care i-a trimis
pe toți
cai și căruțe
pe mureș
pe someș
pe olt
nu ca hoți

noe și iacov
le-au dat nume
nu puteau trăi
cal fără om
și om fără cal
capră și țap
și om fără soață
oameni și cai
fără căruțe
câine și om
legat de căruță

ea mondială
și arogantă
care i-a alungat
pe mame
cu pruncii la sân
cu fete fecioare
și fete bătrâne

sorori și frați
doamne
nu fi supărat
că pe toate
le-ai rânduit
și așezat
ca ele să rămână
cu-ai lor bărbați

zmei
bărbați și femei
frați și surori
ca zmei

zei
bărbați și femei
frați și surori
ca zei

unchi
și surori,
verișori,
bunici și frați
ca zei
și ca zmei

oltul cel mare

la râmnic

pe prut și nistru
i-a răzbunat
ca lupii
basarabii

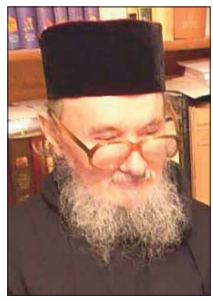
au strigat și luptat

cu bocet și rânjet
de lup au plecatși mie moștenire
mi-au lăsat
urletul și văzul
azul cu ecoul
vremurilor
de-atunci și de azisă mă visez
călare pe lup
pe cal cu steag
și cap de lup
și vuiet de ghiaur
din șira spinării
de balaur
să rup
înfometatcu rânjet și râset
pe tipsia în valuri
a oltului maluri
să-l spintec de gât
să sorb aer
vânt
și văzduh
să nu mor
să beau aerși vânt
să visez
să lupt
și să cânt
cum
decebal
singur și-a
luat gâtul
cu bardăde dud
și cum burebista
de la ocele mari
peste ei
a turnat sare
peste balauri
basarab vulturul
cu patru ochiîn vârf de munte
în plin de câmpie
și-n haită
și fără lupoaice
peste dumnezeii lor
s-a aruncat
și gurile de foc
ale balaurului
le-a stins cu apă și sare
cu vin din oțet
limbile le-a aruncatsub olt
oltul cel mare
curs de apă tare
în olt i-a îngropat
sub valuri
(Din vol., „Poezia stare
de veghe”, Ed. Intol
Press, 2011)

MISIONARISM ÎN BASARABIA

Desfășurat de preoțimea română în Primul Război Mondial

Arhim. Veniamin MICLE

Preoții Bisericii Ortodoxe Române, mobilizați în timpul Primului Război Mondial au desfășurat o multiplă activitate misionară în Basarabia.

Deosebit de relevante sunt mărturiile personale depuse în scris, prin rapoartele înaintate superiorilor, de către acești preoți vrednici. Spre ilustrare, prezentăm câteva dintre ele.

Preotul George Crețu din Regimentul 6 Vânători, prezintă activitatea desfășurată în Basarabia între 18 și 25 februarie 1918. El relatează că, după oficierea sfințirii apei, a vorbit ostașilor cum trebuie să se comporte cu populația moldovenească, ca să se facă iubiți de ei și să-i atragă de partea noastră. La sfârșitul Sfintei Liturghii, a rostit o cuvântare despre „Fiul risipitor”, la finalul căreia a spus că și ei, fără voie, au fost îndepărtați de la sânul părintesc, dar „azi noi venim cu brațele deschise, ca niște părinți adevărați, gata de a face orice sacrificiu pentru ei. N-au decât și ei să ne primească cu dragoste și atunci vom întemeia o gospodărie curat românească, unde să domnească unirea, pacea și dragostea pe care dușmanii nu o vor mai putea-o dărâma”. Apoi, a mers la Școala din Pârlița, a învăț pe copii să cânte „Deșteaptă-te române” și le-a scris pe tablă „Hora Unirii”, pentru a o învăța pe de rost. Cu ocazia aceasta, având la îndemână o hartă a țărilor locuite de români, preotul a explicat copiilor cât de mare e neamul românesc și cum rușii ne-au răpit Basarabia la 1812. De asemenea, s-a hotărât să deschidă o școală de adulți, unde moldovenii să învețe să scrie și să citească în graiul neamului.

Confesorul Ambulanței Detașament General Râșcanu, Preotul Ion Ionescu, în memoriul privind activitatea desfășurată în Basarabia din ziua de 13 februarie până la 8 martie 1918, scrie: „Sosiți în comuna Sculeni, în ziua de 13 februarie, am primit ordinul domnului medic al Diviziei I Vânători, cu data de 14 martie prin care sunt însărcinat a face orice serviciu religios de care vor avea nevoie locuitorii din sus citata comună pe tot timpul, până se va însănătoși preotul titular Vasile Cazacu”. În consecință, preotul raportează că: „Am servit pe toți fără deosebire și cu multă dragoste. Am intrat în vorbă cu ei, explicându-le și arătând în adevărata lumină lucruri asupra cărora nu erau bine edificați. Mare mulțumire sufletească am avut, când am văzut cu câtă dragoste primeau slujba făcută în limba românească. În fața marelui număr de români basarabeni, care veniseră pentru a asculta slujba făcută de un preot român, după terminare le-am ținut o cuvântare în care le-am arătat rolul venirii noastre la ei, le-am reamintit obârșia lor moldovenească, sfătuindu-i să privească cu multă dragoste venirea fraților lor, că noi nu am venit într-o țară cucerită, ci am venit la ei ca la frați pentru a le vindeca rănile și a le garanta toate drepturile și libertățile ce și le-au dobândit”. De asemenea, în ziua de 20 februarie a oficiat slujba înmormântării a doi soldați – Oprea Ion și Antone Gheorghie – din Regimentul 2 Vânători. După terminarea serviciului, în fața soldaților și a numerosului public care se adunase, a rostit cuvântarea funebră, subliniind marele rol al soldatului care și-i dat viața ca jertfă pe altarul patriei. În intervalul 21 februarie și 4 martie 1918, preotul a fost continuu printre soldați, îmbărbătându-i și sfătuindu-i „să aibă răbdare și încredere, că, deși văd pe camarazi de-ai lor că se demobilizează și se duc la vetrele lor lângă cei iubiți, care cu dor îi

asteaptă, le va veni și lor rândul. Să aibă încredere în Dumnezeu, care veșnic a ajutat pe cei ce s-au luptat pentru o cauză sfântă, că ne va ajuta, ca mai curând sau mai târziu, să ne putem vedea visul împlinit, dezrobirea fraților noștri, că: „Dumnezeu a lăsat libertatea pentru popoare și cei ce se luptă pentru libertate, se luptă pentru Dumnezeu”. În ziua de 4 martie, duminică dimineața, a oficiat Sfânta Liturghie în capela rusească din tabăra formației, iar la ora 4 p. m. a avut loc șezătoarea săptămânală desfășurată sub președinția sa.

VASIAN MIRCESCU

C'EST LA VIE...

Mi-e viața o vioară cu dezacorduri multe
Pe care-am chinuit-o prin arcușul meu
Ce trecător s-ar fi oprit să mai asculte
Doar scrâșnete și scârțâituri mereu ?

Am tot visat neîncetat la muzica divină
Spre cea a sferelor s-o-ndrept eu aș fi vrut
Dar sufletul s-a năpustit înspre ruină
Din false lamentații să iasă n-a putut

Prin arii desuete marșând se tot petrece
Neîncetat păcatul lumina-ntunecând
Nesăbuința vieții prin sufletu-mi cel rece
Puține visuri roze din fașă sugrumând

Auzul e slăbit de-afone audiții
Sufletul chinuit de aria rătăcită
Alunecă încet spre avanele pierdite
Neputicos prin lira-mi cea zdrobită...

FĂRĂ DE CUVINTE...

Sunt un tâlhar al sufletului meu
Răpind neîncetat din darul ce mi-ai dat
Căci cheltuidu-l m-am înclinat mereu
Clipă de clipă spre-amarnicul păcat

E sufletul sălaş în trupu-mi templu
De care-am profitat în plin nesațiu
Și nefiind în stare să contemplan
Darul ce l-am primit prin timp și spațiu

Te-am alungat și ne-ncetat te-am răstignit
Uitând că pentru mine Tu ai murit pe cruce
Și-am tot păcătuind marșând spre infinit
Ca un neștiutor spre vremuri ce sunt și se vor duce

Sunt ca tâlharul ce-a stat în dreapta Ta părinte
Căru în ultimă instanță i te-ai adresat
Și am rămas uimit și fără de cuvinte
Căci înspre rai de Te-ascultam m-aș fi-ndreptat

Din calea fericirii neputicos m-am prăvălit
Întunecând lumina prin tenebroase pleoape
Și prin păcat neîncetat Te-am răstignit
Strivindu-mi țelul care-mi era aproape...

Un mare rol au avut predicile rostite de preoți. Într-o „Dare de seamă” din 2 mai 1918, se precizează că Preotul locotenent N. Ciapă a rostit o serie de cuvântări în comunele din județul Orhei, de la 1 februarie până la 29 aprilie 1918. Astfel, a predicat în biserica din comuna Criuleni, după săvârșirea Sfintei Liturghii, pentru prima dată în limba română; în cuvântarea sa, preotul le-a cerut „încredere și bună primire nouă, care am venit să facem bine, care am venit la frații noștri și să nu aibă teamă” (4 februarie). În biserica din comuna Ustie, s-a predicat tot pentru prima oară în limba română, pornind de la cuvintele: „Deșteptați-vă frați moldoveni, că ziua slobodei pentru voi a răsărit” (11 februarie). Predica ținută în biserica din comuna Joureni, având ca motto: „Mult e dulce și frumoasă limba ce-o vorbim, altă limbă armonioasă ca ea nu găsim” (18 februarie). În biserica din comuna Ohrincea, unde corul a dat răspunsurile în limba română, predica a fost rostită pornind de la cuvintele: „Noi suntem gata să murim, decât să părăsim legea strămoșească” (25 februarie). Predica rostită în biserica din comuna Slobozia-Dușca după săvârșirea Sfintei Liturghii a avut ca motto: „Vorbiți, scrieți moldovenește, pentru Dumnezeu” (4 martie). Cuvântarea ținută în școala din comuna Criuleni la prima șezătoare școlară făcută cu băieții de școală a tratat tema: „Legătura dintre biserică și școală” (4 martie). Predica rostită în biserica din aceeași comună, după săvârșirea Sfintei Liturghii, a pornit de la textul biblic: „Poruncita îngerilor săi, ca să te păzească în toate căile tale” (11 martie). În biserica din comuna Ustia, a rostit o predică după săvârșirea Sfintei Liturghii (18 martie), iar în școala din localitate, cu ocazia serbării școlare, aranjată de preot cu concursul sublocotenent Mușat, adjutantul Batalionului I, și cu concursul doamnelor învățătoare, a vorbit despre „Învățați-vă a cunoaște binele și a-l face” (18 martie). În comuna Criuleni, a rostit două predici; una, ținută în biserica, după săvârșirea Sfintei Liturghii, având ca text: „Să ne iubim unii pe alții, ca într-un gând să mărturisim” (8 aprilie), iar alta, despre: „Iubirea creștinească”, plecând de la motto-ul: „Ziceți fiicei, Sionului: Iată Împăratul tău vine la tine blând și șezând pe asin” (15 aprilie). Altă predică a ținut în biserica din comuna Onișcani, în Prima zi de Paști, tratând despre „Aceasta este cea mai mare poruncă: Să iubești pe Domnul Dumnezeu tău, iar a doua, să iubești pe aproapele tău, ca însuși pe tine” (22 aprilie). În biserica din comuna Slobozia-Dușca, a rostit două predici; prima, având ca motto: „Aceasta este ziua, care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într-însa” (23 aprilie), iar a doua, plecând de la cuvintele: „Pace vouă” (29 aprilie).

Același preot locotenent N. Ciapă, Confesorul Regimentului 10 Vânători, raporta la 2 mai 1918 Serviciului Religios al Mare-lui Cartier General, despre activitatea pastorală culturală-națională, scriind: „După terminarea acestor razii, am început adevărata propagandă, scoborându-mă jos la ei, întrebând pe fiecare de jalba ce o are, de nemulțumirile, durerile, nevoile și dorințele fiecăruia, mergând din casă în casă, din om în om, pentru a ști ce am să fac și cum am să fac. Toate mijloacele pașnice, posibile, le-am întrebuințat, pentru a depărta orice idee rea despre venirea noastră, insistând asupra dorinței de frate de a ne revedea după 106 ani (una sută și șase ani). Ca mijloc de propagandă am ținut și școala, că, dacă ai câștigat copilul, ușor se poate câștiga prin copil și tatăl lui. Pentru aceea, am cercetat și școlile. Atât copiii cât și învățătorii și, mai ales învățătorii, vorbeau foarte stricat moldovenește. Politica Rusiei era ca să înceteze școlile naționalităților, puneau preoți pe biserică, unde, orbindu-i cu pompă, să le câștige dragostea pentru limba statului. De aceea constat că, deși moldoveni, intelectualii s-au rusificat. Acest fapt atât de dureros m-a îndemnat ca, în 6 februarie 1918, să cer prin raportul nr. 1 de la regiment, să intervină la forurile superioare, să ni se pună la dispoziție cărți românești,

manuale de școală, ceea ce lipseau cu desăvârșire, de lectură pentru corpul didactic, cât din fondul școlar, cât contra plată. Iar fiindcă (!) corpul didactic din Basarabia și în special cei din raionul regimentului nu posedau limba românească – foarte puțin – nici citit, nici scris, cu raportul nr. 4 din 27 februarie 1918, am cerut regimentului să detașeze fie toți ofițerii învățători la școlile din raionul regimentului; pe lângă că posedă limba și au o cultură pedagogică superioară, mai este și faptul că prezența în școală a unui ofițer român va determina pe copii să respecte școala, iar pe părinți să trimită copiii la școală, ceea ce nu putem face prin forțare. După aceasta s-au ținut șezătorile școlare în șir. Fiecare învățător detașat trebuia să aranjeze șezători școlare, pentru a ne arăta roadele muncii sale. În 18 martie, am deschis o listă de subscriere, unde am adunat 149 lei de la ofițerii prezenți, din care sumă am cumpărat cărți necesare învățământului. Și întrucât dragostea de neam și iubirea de frate ne dau direcția activității noastre, unde cinstea și dreptatea domnesc, așa îi vom putea avea, că se cer nu numai vorbe, dar și fapte și încă fapte izvorâte din principiile marelui poet Alecsandri: „Doamne pe tine te-am reprezentat”.

Cunoscând rolul educativ al școlii, unii preoți au contribuit la înființarea unor asemenea instituții educative. În acest sens, iconomul George Crețu, preot militar din Detașamentul General Râșcanu Regimentul 6 Vânători, înainta la 24 aprilie 1918, un raport Protoiereul preoților de armată, arătând următoarele: 1 – Școlile de adulți înființate în târgul Călărași și puse sub direcția subsemnatului, de la 1 aprilie, data înființării lor, și până la 18 aprilie, când au fost închise, au dat următoarele rezultate: O a doua școală de adulți a funcționat în localul școlii israelite, având ca profesor pe dl. căpitan G. Lefter. Aici audiau numai evrei și s-a ajuns cu scris-cititul la literele mari. Numărul regulat al auditorilor a fost de 60; 2 – În acest interval am ținut cuvântări trupei și sătenilor în satele: Siliștea, Vorniceni, Pitușca, Vărzărești, Gălești, Cornești și Călărași; 3 – În sectorul Regimentului 6 Vânători se găsesc 4 mănăstiri foarte aproape una

de alta. Mănăstirea Rociula (de maici) și Frumoasa, Herbovätz și Hârjanca, de călugări. Toate sunt populate numai cu moldoveni. În fiecare mănăstire se găsește și câte o școală eparhială (școală primară) cu câte 20-30 elevi, în majoritate orfani, întreținuți de mănăstiri. Elevii sunt toți moldoveni. În școlile din mănăstiri în afară de Rociula și Hârjanca, unde s-a început acum de curând o frumoasă mișcare în școală, cu cursuri de adulți chiar pentru monahi și monahii, la Frumoasa și Herbovätz cursurile se predau în rusește de niște învățători ruși (cel de la Herbovätz e un ucrainian pensionar).

Preotul militar Iconomul George Crețu din Regimentul 6 Vânători, la 3 aprilie 1918 raporta către Marele Cartier General, Serviciul Religios: „Una din dorințele mele de când am pășit pe pământul frumoasei Basarabii a fost ca să contribuie și eu cu ceva la deșteptarea simțului național aici. Pentru aceasta, pe lângă cuvântările pe care le-am rostit la orice ocazie prielnică, am socotit că aș contribui mult mai eficace prin înființarea școlilor de adulți. Prima încercare am făcut-o în comuna Pârlița, deplasarea trupei însă a făcut ca totul să fie numai un început; a organizat o șezătoare artistico-literară în ziua de 25 martie. La școala de adulți pusă sub direcția părintelui G. Crețu, au fost peste 100 de înscrieri. Școala de adulți funcționează regulat de la 1 aprilie, în două săli cu peste 100 auditori: domni, doamne, militari etc., sub conducerea mea, iar cei între 14-18 ani sub conducerea căpitanului Lefter. El avea convingerea, că: „Înființarea a cât mai multe școli de adulți în Basarabia este unul din primele mijloace, prin care am putea face pe pătura cultă și pe funcționari ca să ne cunoască și să nu li se pară greu a se pune în serviciul nostru și al neamului nostru”.

Confesorul Regimentului 36 Infanterie, Preotul Teodor Simedrea raporta că, la 27 martie 1919 (stil vechi), cu ocazia zilei unirii Basarabiei cu România, a oficiat dimineața un Te-Deum la biserica din Cotiugenii Mari-Soroca, împreună cu preoții din sat; comandantul a vorbit trupei, ofițerilor și asistenței despre însemnătatea acestei zile în istoria românilor, accentuând

partea de merit ce revine armatei. După-amiază, evenimentul a fost sărbătorit în mod deosebit cu școlile din sat și participarea corului soldaților, iar preotul a ținut o conferință: „Ce înseamnă și ce trebuie să fie o unire”; el raportează că la „îndeplinirea activității n-am avut a întâmpina nici un fel de piedică afară de continua deplasare a unităților și extraordinar de numeroase necesități impuse de situația sectorului ce păzim pe Nistru. Moralul trupei și ofițerilor este excelent. Cu ocazia mărturisirii, am avut ocazie să mă conving și de starea morală a foștilor prizonieri la Mamici și am constatat că este bună. Idei subversive în contra ordinii sociale și a Bisericii nu există în regimentul nostru”.

Hirotonit episcop de Hotin, apoi mitropolit al Bucovinei, primind numele de Tit Simedrea, fostul ostaș scria: „În ceea ce privește activitatea noastră în masa poporului basarabean, a constat din oficiere de servicii religioase în fiecare duminică și sărbători, întotdeauna însoțite de predică cu cuprins moral-patriotic. Greutățile de aprovizionare, cumplita secetă din vara trecută, lipsa de cele necesare pentru îmbrăcăminte și mai ales o propagandă ascunsă făcută îndeosebi de populația evreiască, au produs în sufletul moldovenilor o oarecare răceală față de noi. Pornit din această constatare, vederile mele sunt îndreptate pentru corijarea acestei stări de lucruri. În biserică, la școală, în adunări mai mari sau mai mici, chiar prin familii, nu pierd niciodată ocazia de a face o întinsă propagandă românească. În îndeplinirea activității, afară de piedicile inerente situației expuse, n-am a mă plânge de nimic din partea domnului comandant al regimentului. Întotdeauna, în îndeplinirea datoriei mi-a dat tot concursul și mai mult decât atât, m-a ajutat cu experiența domniei sale acolo unde a fost nevoie. (Sursa: Gheorghe Nicolescu, Gheorghe Dobrescu, Andrei Nicolescu, *Preoți în lupta pentru făurirea României Mari 1916-1919*. Editat de Fundația „General Ștefan Gușă”, București, 2000).

CULTURA PE MELEAGURI VALCENE

Eleonora BECEA

-I- SCURT ISTORIC AL CULTURII VALCENE

De la începutul evului mediu Râmnicul se constituie ca o cetate importantă, folosind din plin avantajul de a fi amplasat pe un drum comercial de mare importanță. La 20 Mai 1388 localitatea este pentru prima oară atestată documentar de domnitorul Mircea cel Bătrân ca „Oraș al domniei mele”. Câțiva ani mai târziu un alt domnitor de mare rezonanță are legături cu Râmnicul Vâlcea, Vlad Tepeș. În 1557 domnitorul Pătrașcu cel bun, tatăl lui Mihai Viteazul, începe construcția bisericii Cuvioasa Paraschiva pe care o va termina 30 de ani mai târziu. Râmnicul devine un centru cultural important după construirea aici a primei mori de hârtie din Țara Românească, și după așezarea tiparniței de la Govora, când în 1705 cărturarul și meșterul tipograf Antim Ivireanul aduce aici o nouă tiparniță care va face să se vorbească în toate provinciile românești de „Cartea de Râmnic” ca despre o marcă de prestigiu. Datorită acestui fapt istoric Nicolae Iorga numea Râmnicul „Capitala tiparului românesc”.

La 20 mai 1848 în locul actualului parc Zăvoi în centrul unei manifestații similare cu Adunarea de la Islaz, Râmnicenii intonează pentru prima oară oficial cantecele „Deșteapta-te Române”, cel care este în prezent Imnul de Stat al României.

Numeroase monumente istorice și de artă din cuprinsul Vâlcei atestă ca pe aceste meleaguri s-a încheșat și dezvoltat de-a lungul veacurilor o tradiție culturală care a cultivat sentimentul demnității naționale al permanenței și unității poporului Român, al dragostei pentru cultură. Această tradiție a înflorit în cadrul unor așezăminte ctitorite de marii voievozi și dregători ai Țării Românești, precum Cozia lui Mircea cel Bătrân, Govora lui Radu cel Mare, schitul Ostrov al lui Neagoe Basarab, Arnota lui Matei Basarab, Bistrița Boierilor Craiovești și acest unicat al artei noastre medievale,

Complexul de Arta Brâncovenească de la Hurezi, care au reprezentat puternice centre de viață spirituală.

Creșterea rolului culturii în Vâlcea s-a manifestat prin funcționarea încă din secolul al XIV-lea, al unor adevărate școli cu profil artistic la Cozia, Bistrița, Râmnic și apoi la Hurezi. În asemenea centre s-au transcris și tipărit cărți, s-au amenajat bogate biblioteci, care au adăpostit cele mai importante apariții editoriale ale timpului. Astfel scriitorul Alexandru Odobescu va găsi manuscrise și tipărituri dintre care menționăm pe ale primului tipograf român Macarie: „Liturghierul”, 1508; „Evangheliarul”, 1512; „Varlaam și Ioasaf”, în traducerea lui Udriște Năsturel; „Psaltirea lui Coresi” 1577 și altele.

În bogata bibliotecă a lui Constantin Brâncoveanu de la Horezu s-au găsit aproape 400 volume tiparite, dintre care 115 în limba română și un însemnat număr de incunabile străine și manuscrise scrise.

În Vâlcea în secolele XIV-XVII isi desfasoara o intensa activitate carturari precum Filos (Filoteii), primul poet din Tara Romaneasca in timpul lui Mircea cel Batran; Teodosie Rudeanu cronicarul lui Mihai Viteazul; Mihail Moxa- autor al cronografului Tarii Romanesti. La Govora in timpul lui Matei Basarab se pun bazele unei tipografii de sub teascurile careia va iesii in anii 1637-1642 'Psaltirea Slavona'; 'Pravila cea mica' dar cea mai importanta ramane vestita 'Pravila de la Govora' (primul curs de legi juridice din Romania) la realizarea careia participa personalitati culturale ale vremii, Udriste Nasturel, care publica poezia 'La steaua tarii'.

Odată cu domnia lui Constantin Brâncoveanu, Râmnicul cunoaște o puternică înflorire culturală. Transformarea orașului într-un important centru cultural, a fost o necesitate istorică: contactul nemijlocit și permanent cu Transilvania. Cărturarilor de la Râmnic au folosit toate mijloacele pentru a răspândi prin tipar noi argumente în rândul celor care luptau pentru afirmarea ideilor de continuitate, unitate și suveranitate a românilor de pretutindeni.

Tiparnița din Râmnic, ctitorită de Antim Ivireanu, va transforma micul oraș de la poalele Capelei într-un centru tipografic important, românesc. Enachiță Văcărescu își va tipări aici „Gramatica Românească” în 1787, care s-a răspândit în toate ținuturile românești, fiind reeditată la Viena în 1805.

În secolul al IX-lea prețioasa moștenire culturală a carturarilor

și artiștilor Râmniceni din perioada anterioară s-a îmbogățit cu noi contribuții înscrise în avântul general al culturii românești.

Prefacerile economico-sociale generate de procesul revoluționar, început cu revoluția lui Tudor Vladimirescu și amplificat de mișcarea pașoptista, determină evoluția culturii pe făgașul dezvoltării naționale. Printre ctitorii acestei opere de afirmare a spiritului românesc se află Petru Poenaru, din Benești Vâlcea, secretarul lui Tudor Vladimirescu, promotor al dezvoltării învățământului, științei și culturii în Țara Românească; dar mai ales Anton Pann, care avea să fie profesor „de muzică” la Râmnicul Vâlcea unde culege și prelucrează folclorul și realizează o serie de compoziții originale. Originar din Bălcești pe Topolog marele revoluționar și cărturar român, Nicolae Bălcescu, va iradia cu forța patriotismului sau și a talentului său: „Într-o regiune a lumii și într-o istorie în care au încaput atâtea compromisuri Nicolae Bălcescu, om de gândire și om de acțiune, ofera pilda unei vieți de o ireproșabilă puritate, a unei vieți în care nici microscopul electronic nu ar putea descoperi urma celei mai mici tranzacții cu ideile sau legile moralei, el ne îndreptățește cu prisosință să ne numărăm printre neamurile care au dat lumii eroi, sfinți și martiri”. (Geo Bogza „Contemporanul”, 11 iulie 1969, pag.1)

Odată cu dezvoltarea literaturii și a artei românești, Vâlcea intra tot mai mult în atenția scriitorilor, a oamenilor de cultură și artă, care gasesc în acest ținut surse de informație științifică și de inspirație artistică. Gheorghe Tatarescu, realizează pictura interioară a unor însemnate ctitorii medievale: Arnota, Bistrița, Râmnic. Însemnarile Sirianului Paul de Alep, din secolul al XVII-lea, notele de călătorie ale lui Grigore Alexandrescu, mai apoi ale lui Alexandru Odobescu și Alexandru Vlașuță, aduc în circuitul cultural al vremii valorile istorice și culturale ale Vâlcei.

În perioada interbelică Vâlcea a dat literaturii române poeți și prozatori români, critici literari. Amintim unul dintre valoroșii scriitori ai perioadei interbelice Gib Mihaescu, originar din Dragașani, autor al numeroase nuvele și romane: „Rusoaica”, „La Grandiflora”, piesele de teatru: „Pavilionul cu umbre”, „Confrații”.

Tot în această perioadă își desfășoară activitatea Bogdan Amaru originar din Tetoiu, Dragoș Vrâncianu originar din Băbeni, Ada Orleanu, Alexandru Cerna Rădulescu, Valeriu Anania- Mitropolitul Ardealului.

(va urma)

Profil de autor: Dragoș G. Călinescu

HAIKU – PICTAREA TRĂIRILOR PRIN CUVÂNT

Elena Natalia CĂLINESCU

Ceea ce deosebește acest tip de creație lirică (poezie cu formă fixă, specific japoneză) de altele este concentrarea ideilor în cele trei versuri împărțite în 5, 7, 5 silabe, reducerea acestora la esențial, la imagini artistice pline de semnificații ce solicită imaginația cititorilor, dar mai ales capacitatea intuitivă a acestora în descoperirea semantică a textului liric, căci, la nivel formal, poemul haiku este o expresie unitară cu caracter filozofic, deși coexistă, aparent independent, două planuri aflate în juxtapunere, ce vizează atât emotivul, cât și frumosul omenesc.

Dragoș G. Călinescu reușește prin poemele haiku să picteze viziunea sa artistică prin intermediul cuvântului ca simbol, prin afectivitatea ca primă sursă a limbajului poetic al cărei scop este să retușeze esteticul uman de la concret la abstract, de la poza realității imediate, la senzorial și emotiv, prin sugerarea și nuanțarea trăirilor, dar și să îmbine până la omogenizare cadrul natural și cromatic vieții.

În poemele călinesciene roșul apare ca simbol cromatic specific elementelor naturale, fie exprimat direct, fie prin intermediul sugestiei, la care se adaugă albastrul și verdele, reprezentative pentru

ideea de viață, de agitație, de moarte. Imaginile vizuale încremenesc într-o rugă de piatră, iar lirismul descriptiv pendulează între lumină și întuneric. Totuși, lumina devine obiectuală prin utilizarea termenului lampion, dar și călăuzitoare pe drumul vieții și al creației. Afectivul îmbinat cu obiectualul nuanțează răceala, în timp ce antonimia alb-negru conturează sensibilitatea. Natura reprezintă cadrul de meditație lirică, elementele componente semnificative fiind: arborii, pământul și florile de soc, florile de câmp, florile de cireș, imaginea gheișelor, tablou din care nu poate lipsi luna ca martoră a actului creativ. Spațiul terestru oscilează între asfaltul umed, trotuarul în ceață, nisipul plajei și alei, legătura dintre terestru și cosmic fiind marea, ca o ușă deschisă între cele două dimensiuni.

Deși monosemantic la prima vedere, prin transmiterea unor imagini ce par a fotografia elemente concrete din realitatea înconjurătoare și chiar palpabile prin aspectul denotativ, propriu, lexicul utilizat în poemele haiku tinde spre polisemantism, imaginarul poetic călinescian reușind să ofere receptorilor o gamă largă de interpretări, de conotații lirice impalpabile la o primă lectură. Actul autoexprimării devine puntea de legătură între eul liric, aflat în căutarea sinelui, ca emițător al semnificațiilor artistice cu caracter filozofic și cititorul ce contem-

ANDREEA CRISTINA CĂLINESCU

(Școala Tudor Vladimirescu Drăgășani)

O fantezie

Naufragiat în basme

Într-un vis naufragiat
Razele sunt rupte,
Unde gândul e îmbinat
Cu trecutul unei șoapte,
Dominat de a seca
Un drum fără sfârșit.
Demonul lunii
Își așteaptă zmeii
Plecați din povești uitate
Să elimine toți eroii,
Asta fiind o nedreptate.
Și aștept sfârșitul luptei vitejești,
Unde se spune începutul
Altei povești.

Gândul se zbate,
Caută o scăpare,
Se ascunde-n noapte
Ca o suflare
Și-aștept, din nou,
O răscumpărare.
Mă zbat când plouă,
Aștept o răzbunare,
Să ne arate nouă
O speranță visătoare.
Cristalul gândului se-așteaptă
La o nouă poveste,
Creată în șoaptă
De un pix sau un creion ce
zâmbește.

plă cu propria viziune expresia construcțiilor poetice.

Așadar, expresivitatea versurilor poetului Dragoș G. Călinescu se datorează modului în care cuvântul îmbracă semnificații, prinde culoare, am putea spune, prin pictarea trăirilor și ideilor lirice cu ajutorul cuvintelor utilizate, creând imagini artistice concentrate într-un tot al vizualului și al simțirii.

POEME HAIKU

Dragoș G. Călinescu

Fulgeră tare
întunericul etern –
rugă de piatră.

*
Frânturi de ziduri,
felinare lângă scări –
iubire rece.

*
Cu inima grea
sunt zgomote în mare –
oameni de arme.

*
În alb și negru,
tandrele îmbrățișări –
ascultătoare.

*
Lampion pe cer
îmi luminează calea –
încurcă lumea.

*
Balon de săpun,
jocuri întortocheate –
zâmbet de copil.

*
Creștet de arbori,
tăcute frunze în lan –
fată în roșu.

*
Palme de pământ
sunt zdrobite de ape –
florile de soc.

Tălpile groase
străbat fărăme ude –
printre flori de câmp.

*
Pe albăstrele,
roua de dimineață –
sărut pe sticlă.

*
Răsărit din nori,
vântul prin flori de cireș –
dans de gheișă.

*
Un hoț de inimi
printre alei de cireș –
gheișe la porți.

*
În flori de cireș,

gheișe la o masă –
cursă de șoareci.

*
Aripi de îngeri
pe o culme de rufe –
asfaltul umed.

*
O mie de maci
se aruncă în soare –
salbele la gât.

*
Ziduri de beton,
jardiniere goale –
marionete.

*
Fierul strănută
pe terase stinghere –
zgomot de ploaie.

*
Metalul roșu

se zbate pe o forjă –
în plâns de nori.

*
Verde și roșu,
albine lucrătoare –
memento mori.

*
În plâns o lună,
pe glastra cu mușcate –
ușă deschisă.

*
Baloți în flăcări
printre amurgul serii –
jocuri de flăcăi.

*
Din uragane,
poeme indiene –
focuri de armă.

*
Statui de piatră

în ceața nepătrunsă –
luna rotundă.

*
Ca trambuline,
malurile fluviului –
croncânit de ciori.

*
Printre insule,
o mie de coloane –
doar bariere.

*
Până la fulger,
cutia de chibrituri –
ghirlande cu flori.

*
Dragoste în doi,
delfini în largul mării –
eterna lună.

*
Două umbrele

strivesc încă nisipul –
multicolore.

*
Sub pasarelă,
o scorpie de mare –
las jurăminte.

*
Ascuns sub lună,
în noaptea salcâmului –
azi mă regăsesc.

UNIREA PRINCIPATELOR - VISUL DE AUR AL ROMÂNILOR

Gheorghe PANTELIMON

Pe 24 ianuarie 2017, românii au sărbătorit 158 de ani de la Unirea Principatelor Române, Moldova și Țara Românească, eveniment istoric care a constituit prima etapă în crearea statului unitar român modern. Deși înfrântă, Revoluția de la 1848 din țările române a avut urmări însemnate, a zdruncinat puternic orânduirea feudală, contribuind, în mod esențial, la dezvoltarea conștiinței naționale a românilor și a pus la ordine zilei probleme fundamentale ale societății românești, printre care unirea celor trei țări române, libertatea și independența națională. Între cele două principate exista o uniune vamală, încă din 1848. În urma războiului Crimeii (1853-1856), Franța, Anglia și Imperiul Otoman au învins Imperiul Rus. În 1858, reunite la Paris, Marile Puteri au dezbătut, printre altele, problema românească și au semnat Convenția de la Paris, care înlocuia Regulamentele Organice (legiuri) privitoare la organizarea și conducerea Țării Românești și Moldovei, întocmite în timpul administrației

militare ruse a celor două țări (1828-1834). Acest lucru s-a realizat cu sprijinul declarat al împăratului Franței, Napoleon III (1852-1870), care dorea să aibă în estul Europei un bastion profrancez, care să contracareze influența Rusiei. Convenția de la Paris, încheiată la 7/19 august 1858 hotărâ unirea parțială și mai degrabă formală a Moldovei cu Țara Românească într-un singur stat, cu numele Principatele Unite, alegerea a doi domni, două adunări, două guverne, organizarea a două instituții comune la Focșani: Comisia Centrală și Înalta Curte de Justiție și Casație, abolirea monopolurilor și a privilegiilor de clasă (introducerea votului cenșitar). Adunările (divanurile) ad-hoc organizate în 1857 și 1858 au demonstrat dorința de unire a populației. În toamna anului 1859, în principate a început organizarea alegerilor pentru domnitor. Pe 5 ianuarie 1859, adunarea electivă l-a ales în unanimitate (48 de deputați) pe Alexandru Ioan Cuza, șeful partidei unioniștilor moldoveni, domn al Moldovei. În Țara Românească, în ședința din 24 ianuarie 1859, deputatul Vasile Boerescu a propus candidatura lui Cuza, care a fost votată în unanimitate. Acest lucru a fost posibil datorită unei erori din documentul Convenției de la Paris, care prevedea că trebuie aleși doi domnitori, dar nu-i întrezicea aceiași persoane să candideze pentru ambele domnii. Cuza a devenit domn

al celor două principate, iar unirea a fost recunoscută de marile puteri, numai pe parcursul domniei sale. La 11 decembrie 1861 acesta a dat proclamația prin care făcea cunoscut întregii națiuni că „Unirea este îndeplinită. Naționalitatea Română este întemeiată”. Ulterior, prin aducerea pe tron, în 1866 a principelui Carol de Hohenzollern-Sigmaringen, acordat atât de Franța cât și de Prusia, a făcut ca actul unirii să devină ireversibil. Unirea a fost sărbătorită oficial, cu mult entuziasm, în ziua de 5 februarie 1859, la Focșani, în prezența înfăptuitorului ei, Alexandru Ioan Cuza, care a fost primit cu multă bucurie și speranță. Alexandru Ioan Cuza (1820-1873) a fost primul domnitor al Principatelor Unite (1859-1862) și al statului național România (1862-1866). În colaborare cu Mihail Kogălniceanu, în calitate de prim-ministru (1863-1865) a inițiat un program de reforme economice și sociale menite să ducă la modernizarea societății. Împotriva rezistenței viguroase a opoziției conservatoare a reușit să impună unele măsuri radicale care au vizat desființarea clăcii și împrumutarea parțială a țaranilor, adoptarea unei constituții, secularizarea averilor mănăstirești, introducerea învățământului general obligatoriu, a unui sistem metric modern, etc. În plan cultural, numele său rămâne legat de introducerea grafiei latine și de înființarea universităților din

Iași (1860) și București (1864). Pentru noul stat România- era nevoie să se adopte un imn național, un drapel și o stemă. Cuza a fost întemeietorul simbolurilor naționale, elemente care stau la baza identității țării. El a stabilit primul drapel de luptă comun celor două principate românești. Acuzat de tendințe dictatoriale, Cuza a fost îndepărtat de la putere printr-o lovitură de stat, pe 11 februarie 1866 și exilat. S-a instalat în Italia, la Florența, apoi la Heidelberg, în Germania, unde a decedat pe 15 mai 1873. A fost adus în țară și înhumat la castelul familiei de la Ruginoasa, iar după Primul Război Mondial a fost reînhumat la Biserica Trei Ierarhi din Iași. Figura domnitorului a rămas peste ani în inimile românilor. În 2017, ziua de 24 ianuarie a fost celebrată în toată țara, în marile orașe, la Iași, Focșani și la Palatul Cotroceni etc. Ca în fiecare an și în județul Vâlcea s-au desfășurat diverse manifestări dedicate actului măreț de la 24 ianuarie 1859, organizate de instituțiile de cultură, ONG-uri, unitățile de învățământ autoritățile județene și locale etc.

Pe 23 ianuarie 2017, la Muzeul Județean „Aurelian Sacerdoțeanu” Vâlcea s-a desfășurat un simpozion reușit, cu tema „Unirea Principatelor - temelia constituirii României moderne”, inițiat de Consiliul Județean Vâlcea, muzeul menționat, Serviciul Județean Vâlcea al Arhivelor Naționale și Forumul Cultural al Râmnicului, în cadrul căruia au prezentat comunicări științifice interesante, cadre didactice de la Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, istorici, cercetători și oameni de cultură de valoare din Vâlcea. Pe 24 ianuarie 2017 râmnicenii au participat la manifestările sărbătorești, pe platoul din fața Instituției Prefectului. Printr-o scenetă, actorii Teatrului Municipal „Ariel” au reconstituit evenimentele din 24 ianuarie 1859, moment urmat de Hora Unirii și de un spectacol de muzică populară susținut de orchestra „Rapsodia Vâlceană”. Au fost prezenți prefectul Radu Renga, subprefectul Aurora Gherghina, președintele Consiliului Județean, Constantin Rădulescu, vicepreședintele Adrian Bușu, primarul Mircea Gutău, viceprimarii Carmen Preda și Eusebiu Veteleanu, Înaltpreasfințitul

Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, parlamentari, politicieni, șefi ai unor instituții publice etc.

Consemnăm, cu bucurie, că pe 24 ianuarie 2017, Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie a împlinit vârsta de 49 de ani, iar cu acest frumos prilej, primarul Mircea Gutău i-a înmănat diploma de „Cetățean de Onoare al Municipiului Râmnicu Vâlcea”.

Din păcate anul acesta, marcarea actului istoric de la 24 ianuarie 1859 i-a găsit pe români dezbinați. Se vehiculează scenarii îngrijorătoare despre dezmembrarea țării, până în decembrie 2018, când se vor împlini 100 de ani de la Marea Unire. Toți oamenii politici în frunte cu președintele României, poporul român, trebuie să acționeze cu fermitate pentru păstrarea ființei naționale, pentru apărarea suveranității, independenței și integrității teritoriale a României, idealuri sfinte pentru care au luptat și s-au jertfit înaintașii noștri.

ȘTEFAN DUMITRESCU

SĂ-L COLINDĂM PE CARAGIALE

MIHAI EMINESCU!

Mioarei

Vine poetul cu inima în palmă
Iată-l la marginile lumii păgâne
Cum își întinde brațul peste haos
Și cum cu el în veci așa rămâne

Coloane de lumină tac în Univers
Câtă solemnitate pe pământ
Aud pustiul cum creează Lumea
De mii de ani de când eu nu mai sânt !

ATÂT DE MULT TE IUBEAM

Oh, iubito,
Atât de mult te iubeam
Mâinile mele doreau însetate
să te mângâie
Încât au început să crească
Foșnind dulce
Înspre tine
Iar pe trup mi-au crescut
Mii de mâini,
Ca niște lujeri de crini înfloriți,
Care se alungeau către tine
Cântând fericite
Ca să te îmbrățișeze,
Fierbinți

Ochii mei erau atât de însetați
De tine
Încât au început să-mi crească
Mari în cap ca niște cercuri
Iar pe trup au început
Să-mi crească mii de
Ochi care se măreau

Ca niște aștri
Avizi să te privească pe tine
Să te pipăie cu privirea,
Dinspre în afară înspre înlăuntru,
Dinspre înlăuntru înspre afară
Dinspre toate părțile,
Preabine

Și toată ființa mea
Pe nesimțite a devenit un fluviu
Atât de limpede
Că vedeai pietricelele albe și roșii
Pe fundul lui
Care clipea atât de dulce
Curgând înspre tine
Să te îmbrățișeze

Că se auzea în univers
Domnul nostru Iisus Christos
Răstignit. Cu crucea
În spate cum vine

O, Ierui, Ier
E sărbătoare-n
cetate,
Ninge din cer,
Cu colinde bogate,

O, Ierui, Ier,
La Haimanale,
Vin să-l colinde
De pretutindeni,
Pe Caragiale,

Profesori și critici,
Și cititori
Vin să-l colinde,
Cu buchete de flori,

Vin să se plece,
În fața lui,
Să-i mulțumească,
Și să-l slăvească,
Ierui, Ierui !

O, Ierui, Ier,
Vremea-i bătrână,
E sărbătoare înaltă,
În cultura română,

Din toată lumea,
Ierui, Ierui
Vin să-l slăvească,
Personajele lui,

Și să-l colinde,

O, Ierui, Ier,
Aici pe pământ,
Și-acolo-n cer

E sărbătoare,
Dar e și jale,
O țară-ntreagă-l col-
indă

Pe Caragiale,
Cu mult respect
O, Ierui Ier,
Îți mulțumim,
Dragă Monșer

Fie ca Steaua,
Ce te-a adus

Să strălucească
În veci, mai sus,

O, Ierui, Ier
Spre Rai apucăm,
Pe nenea Iancu,
Să-l colindăm,

Răsună țara,
De atâtea colinde,
Gloria lui,
In lume se-ntinde !

O, Ierui, Ier
E zi sfântă-n cetate,
Ninge din cer,
Cu colinde bogate !

CÂNTECE PENTRU RIDICAT ȚARA LA LUPTĂ! TOȚI TE CREZURĂ, NEAMUL MEU, NEROD!

Ai obosit, neamul meu peste măsură,
Prin istoria asta, numai sânge și glod,
Toți te crezură, neamul meu, nerod,
Și te călcară-n picioare cu ură !

Și ca să nu te mai schingiuie, liftele străine,
Să nu te mai calce ei în picioare,
De teamă să nu te omoare,
Începuși chiar tu să dai în tine !

Să-i îmbunezi, să le faci lor plăcere,
Le-ai luat și ura, și te-ai urât !

Cu-o sete fără margini. Într-atât
Că ai ajuns un munte de fiere !

Popor sinucigaș și mutilat,
Tu ești mai crud cu tine ca dușmanii,
Trec veacurile lungi, și trec și anii,
Tu te măcelărești adânc, constant !

Ai obosit, neamul meu, peste măsură,
Prin istoria asta, numai sânge și glod,
Toți te crezură, neamul meu, nerod,
Și te călcară-n picioare cu ură !

OVIDIU CRISTIAN DINICĂ

Inima

am să deschid larg fereastra
cerul o să-mi umple brațele
cu stele
scriu la poalele inimii
fuga din mine
zborul îl leg în
metafore
să curgă lent
amintirea și cântecul
crescut în firul ierbii
ape cristaline

colorează uitarea

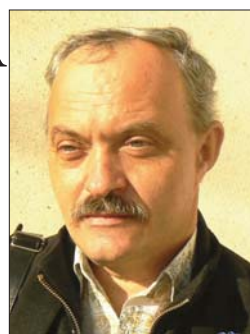
Sub lună

aș dansa cu aceeași precizie
cu care aș aduna
de pe jos amintirea semințelor
din vorbele tale neîndoielnice
ce lasă loc zborului
să fure inimi cerului
amețitoare litere topite
în trepte de nopți
plămădind vise sub geana

lunii

Ea mă iubește...

ea mă
iubește
ține ascuns în inimă un fluture
lângă piept îi cresc petale de
nuferi
un curcubeu străbate umbra
chipului său

cu explozie de cuvinte detonate
de râsul albastru
nu îmbracă tăceri
are păpuși de zăpadă
gata să-i preia amintirea
cu un ropot de stele privirea
i se încarcă
pașii alungă frigul
singură tăcută mireasma ierbii
străbate neaua

Ploaia

ploaia o tăcere de dincolo de

cuvinte
o rostire apăsată a păsărilor
în zbor

respirația liberă a iubirii
nerostită între arborii tineri
ce întâmpina răsăritul
sub petale de foc
tu cu îndemâna ta de nesiguranță
vii pe buzele mele
să-mi copiezi gândul
te zidesc la răscruci
ca pe o sămânță furată de vânt
îmi citești teama în poemele iernii

Cuvintele

în locul acesta beau și vorbesc
cu fiecare
de la mesele din jur
ca un foc ce se transmite
dintr-o idee în altă idee
mișcare amplă

în care cuvintele de multe ori
devin sentințe plate
în fața morții
moarte sunt și numele lor
doar băutura în reci pahare le
păstrează amintirea
în fața nopții așezate ca un drapel pe umeri
inimile lor moarte încă respiră

eu mă voi pierde-n amintiri de fum!..."

Așa ne zise-nvățător de țară,
și lacrimi-i porniră pe obraz;
era, atunci, pentru -ntâia oară,
când îl vedeam cuprins de-așa necaz!...

Din vară, el mergea-n pensionare
lăsând în urmă-i rouă în potir,
iar cărțile se răsfațau sub soare,
cum, altădat', Antimul din Ivir...

călcând grumaze tinere de prunci,
căci vei strivi haretiene nume
și vor pieri privighetori pe lunci!

Fii bun și blând și, de copii, aproape,
căci astfel fi-vor (ai să vezi!) ei mâine;
așează-le doar basmele sub pleoape,
și-n inimă, o aburindă pâine!...

Nu aștepta trudită lor mămucă,
venind, de la servici', cu geanta goală,
ca ție, dascăl, un cadou ți-aducă!
Ea, poate, n-are ce-arunca în oală!...

Tu nu uita, -n copilărie, toamna,
că în trăistuță mai puneai și mere!
Cel mai frumos era doar pentru „Doamna”,
iar celelalte, pentru cine-ți cere...

Fii, așadar, un dascăl de lumină,
ce scaldă lumea cu a sale raze!
Regina-nopții fii tu în grădină
și luna plină peste-ntins' talaze,

căci vremea trece, iar din urmă-ți vine
un „nume bun”, ori cel de „pierde vară”!
Te-ntreabă singur: „Cum o fi mai bine?”
Să fii un vultur, sau, în par, o cioară?!”

GEORGE VOICA

în memoria drag învățătorului meu,
Dl. Constantin Covercă din Surpate

„- Ne-om despărți și veți pleca departe,
ca păsările, toamna,-n alte zări;
eu voi rămâne-n sat, până la moarte,
să-mi târâi pași pe-aceleași vechi cărări...

Mesteceni albi și-or risipi frunzițe
de aur fecioriu, catifelat,
și-un dor amar, ca verzile agrișe,
mă va cuprinde, poate,dintr-odat'

când voi intra în curtea largă, goală,
ce-a fost cândva doar răsede și joc,
și voi vedea că nimeni nu-I la școală,
să-mi umple sufletul făr' de noroc !...

Ne-om despărți, de-acum, și cine știe
cât umbra noastră va mai fi pe drum!
Când voi veți fi poieni cu păpădie,

Căci nu e-n lume mai de faguri graiul
ce ni-l lăsară dascăli și părinți,
așa cum roșii fragi cuprind tot paiul,
îngenuchind, apoi, spre albiu dinți...

Un dascăl poate să aducă-n spate,
într-un cătun, ori cartier sărac,
salcâmi înfloriți, de la Surpate,
și crânguri de măceși și liliac...

Că stai la bloc, ori în căsuța joasă
din Bărăganul cu chirpici de lut,
nu cred că-I meserie mai frumoasă
decât aceea-n care te-ai născut!

Nu poți, ca dascăl, tu să intri-n lume,

CLAUDIA VOICULESCU

E unul și același vis

E unul și același vis
Ascuns în drama renunțării
În cercul șapte interzis
Dintr-un meleag al rechemării.

Ne cufundăm într-un abis
Sub scutul alb al remușcării...
E unul și același vis
Ascuns în drama renunțării...

În viața noastră e înscris
Îndemnul sacru al chemării;
Dar noi, trădați din paradis,
Cădem în apa destrămării

Spre unul și
același vis...

Dintr-o iubire ce nu știe

Dintr-o iubire ce nu știe
Ascunsul marelui declin
Alt anotimp alegorie
Va mai purta un spadasin.

O urmă de copilărie
De-atunci destram-un joc senin
Dintr-o iubire ce nu știe
Ascunsul marelui declin...

Iar peste umbra mea târzie,
Încet și trist, un balerin
Aduce ultima solie:
Coroana fratelui Cain

Dintr-o iubire ce nu știe...

Tot mai străină și departe

Tot mai străină și departe
Lumina mea căzută-n zdrențe
Doar ciobul rău o mai împarte
Nălucitoarelor prezențe.

Iar eu, ascunsă între soarte...
În vagul tristei inocențe
Tot mai străină și departe
Lumina mea căzută-n zdrențe...

Dar tot lumina mă desparte
Și, monoton, indiferențe...

Interminabil, ca în moarte,
Mă cheamă Ea, din aparențe,

Tot mai străină și departe...

Tainic gândul se preface-n vers

Parc-am obosit de-atâta mers
Drumurile-acum le văd solare;
Numai umbrele din ochi s-au șters
Cu-ntrebările <<de ce?>> și
<<oare?>>

Tainic gândul se preface-n vers,
Parcă-n vis nimic nu mă mai doare,
Dar am obosit de-atâta mers
Drumurile-acum le văd solare...

Și privesc ca-ntr-un ocean pervers
Cum lumina e prea-nșelătoare
Cum că-i umbră picurând invers
Și trădează când cu mine moare

Obosită de atâta mers...

Noi nu vom ști la început

Noi nu vom ști la început
Ce-i rană și ce e durere
De amintire și trecut
După ani de grea tăcere.

Cei crini vor înflori durut
Ca niște triste flori de sere...
Noi nu vom ști la început
Ce-i rană și ce e durere.

Va fi un timp al toamnei, slut,
Într-o prelungă desfoiere
Și zborul păsărilor, mut,
Către străine emisfere

Și nu vom ști la început...

LICEUL „CONSTANTIN BRÎNCOVEANU” HOREZU
CENACLUL LITERAR ARTISTIC

INTERFERENȚA ARTELOR 21

5,4,3,2,1,0.

IOANA-MĂDĂLINA BOB

DE CE SUNT ALTFEL?

Capitolul I

363, 362, 361, 360 ...

Încă șase minute. Știu că mai am șase minute până la
lăsările soarelui. Unii oameni poate le-ar sacrifica unui
scop mai mare, vreunei gustări, vreunui sărut, vreunei îm-
brățișări, vreunei pagini citite. Însă nu eu. Eu sunt altfel, iar
lumea continuă să-mi amintească asta.

181, 180, 179, 178 ...

la handicapul meu și mai mult la mine. Cel
mai mare defect al meu e ca nu am reușit
încă să mă cunosc. Cea mai mare calitate e
că sunt un orb. La propriu.

27, 26, 25, 24 ...

Deschid fereastra. Părinții îmi spun că ar fi pe placul meu.
Nu pot decât să-i cred pe cuvânt. Aerul miroase a dimineață, a
proaspăt, a speranță. Așa am numit mirosul vopselei care per-
sistă de o săptămână încoace. Miros de speranță. De 12 ani și
28 de zile sunt orb. Timp de 12 ani și 21 de zile am sperat. Apoi
a apărut „Dam spiro, spiro” pe tavanul și pereții camerei și
am renunțat. Matthew Prior spunea ca "speranță e visul celor
ce se trezesc". Poate ca m-am trezit prea târziu.

A apărut. Cu toate că sunt genul de om care apreciază mai
mult lumânările pentru abilitatea lor de a lumina în întuneric
nu o să minimizez niciodată rolul soarelui. DA! Si orbii pot
vorbi despre lumina, iar asta e ceea ce populația planetei ăsteia
colorate nu a înțeles pe deplin. Ceea ce voi vedeți, noi simțim.

Simt în fiecare dimineață albul cearșafului sub atingerea lui
plăcută, răcoasă, proaspătă, ca a unui fulg de nea. Simt la
fiecare pas griul asfaltului care macină viața. Griul e hoț.
Blocurile gri fură priveliști, asfaltul gri fură viața firelor de
iarbă, a copacilor, a florilor. Hainele gri fură veselia. Zona gri,
cea dintre bine și rău, fură decizii, dă falsa impresie că poți să
trăiești cu amândouă sau fără niciuna, însă trebuie să alegi.
Mereu trebuie să o faci. Alegerea e poate singurul lucru care a
mai rămas omenesc în noi. Ne străduim să alegem o meserie
potrivită ca să ne alegem cu un viitor bun. Eu îmi simt alegerile.
La fel cum simt și culorile. Simt roșul vinului. E puternic, e
dulce, își da viața. E sângele care nu se încheagă atunci când e
scos din corp. Simt negrul. E culoarea războiului și a doliului.
Războiul ne lasă mereu în doliu, dar noi ținem mereu să uităm

Poate ar trebui să mă gândesc mai puțin

(urmare din pag.3)

MEMORIILE UNUI DIPLOMAT...

propunerea ca armata română să fie cantonată pentru refacere în Rusia unde ar fi pierit, desigur, ceea ce a provocat refuzul categoric al regelui și mânia oamenilor politici români, jigniți în demnitatea lor națională. După izbucnirea revoluției, armata rusă, intrată în mare debandadă, se dezintegrează, iar soldații săi, dezertori în retragere infestați de tifosul politic bolșevic, jefuiesc, amenință și plănuiesc asasinarea familiei regale la Iași, nu fără a colabora cu spionajul german.

Cartea conține o cantitate însemnată de relatări privind evenimente, întâmplări excepționale, descrieri de pe front sau privind mediul oamenilor politici, unele călătorii precum cea de la Odesa după izbucnirea revoluției unde haosul instalat îi face diplomatului impresia unei „case de nebuni”, prezentări ale misiunii militare și sanitare franceze a căror dăruire și comportament eroic au fost un reazem salvator pentru români, ale misiunii militare și armatei ruse ș.a.

Excepționale sunt fragmentele și paginile cuprinzând aprecieri despre regele Ferdinand, regina Maria, prim-ministrul Brătianu, elita politică românească în general și soldații români luptători.

Regele „este un erou de tragedie de Corneille într-o dramă de Shakespeare” (p.129), prin „iubirea de datorie mai presus de altă iubire” (p.129), un „martir al rațiunii de stat, răvășit de drama sa interioară” (p.219). Este un timid în fața unor oficialități pe care le vedea prima oară, se emoționează până la lacrimi atunci când i se comunică rămânerea în continuare a Legației și Misiunii militare franceze spunând: „Este ca și cum ați anunțat unui condamnat la moarte că a fost grațiat!”. Este capabil de mari gesturi de demnitate atunci când propunându-i-se cantonarea armatei în Rusia refuză ferm argumentând că nu se desparte de armata sa și că „preferă să moară de foame pe pământ românesc decât să se pună la îngrășat în Rusia” (p.113) sau când, aflat în mare strâmtorare, spune că ar prefera exilul ori exodul în loc „să ajung aici un prefect neamț” (p.223) într-o țară cucerită.

Superbe, așa cum era de așteptat, sunt evocările ambasadorului memorialist despre regina Maria. Ca mulți alții îi pune în relief cunoscuta frumusețe calificată de admiratori „adamantină”, „epitet potrivit dar slab” (p.57), dăruirea, eroismul și curajul dovedite alături de femeile elegante ale societății române în unele zile în spitale timp de „șaisprezece sau optsprezece ore de muncă, pe cât de resp-

ingătoare, pe atât de primejdioasă în mijlocul miasmelor fetide emanate de cangrena gazoasă” (p.107). Regina insistă personal pe lângă țarul Nicolae fie direct, fie indirect spre a obține ceva și protestează contra inactivității soldaților ruși bine hrăniți, făcând referire, prin contrast la hrana săracă a celor români. Existența ei pe durata conflictelor a fost legată de cauza pentru țara sa încât, crede diplomatul francez, „Regina Maria a intrat în război așa cum se intră în cinul călugăresc. S-a claustrat, renunțând la tot ce era lumesc pentru mântuirea țării ei, a dinastiei și a cauzelor sacre care îi uneau pe aliați. Pe durata acestei claustrări, care nu excludea, ba dimpotrivă, conducerea spitalelor și drumurilor pe front ea a urmat și a impus în jurul ei, fără a se odihni nici o singură zi, îndemnul la stoicism, caritate, devotament și speranță, oricare ar fi fost piedicile ce-i stăteau în cale” (p.157).

De aprecieri foarte măgulitoare are parte Brătianu, primul-ministru, cel care angajase țara în război. Fost student al Politehnicii franceze, bun cunoscător al literaturii Franței și bun vorbitor al limbii ei, este un om politic prudent, are dexteritate în a câștiga timp fără a pierde din vedere angajarea, căci dorea condiții la încheierea convenției militare precum și garanții de securitate din partea Franței, temându-se de Rusia. Este un critic al erorilor aliaților (inactivitatea generalului Sarail la Salonic, permiterea trecerii celor două crucișătoare germane spre Turcia prin Mediterana ș.a.). De aceea, crede ambasadorul francez, „Viitorul apropiat mă va face să descoper înaltele calități care fac din el unul din cei mai mari oameni de stat ai generației sale, mai mare decât «cei trei mari» Wilson, Lloyd George și Clemenceau. Nimic mai firesc: țarilor mici le sunt sortiți oameni mari” (p.57).

Descrieri și relatări mișcătoare dedică diplomatul francez suferințelor soldaților români, românilor din sate condamnați la foamete, frig, mizerie peste tot, vizibilă și în spitale, care fac mai multe victime decât focul inamicului: „Trupele trăiau – și mureau – în bordeie de pământ și crengi, năpădite de păduchi. Locuitorii satelor învecinate, și mai prost aprovizionate, dădeau mai multe jertfe tifosului” (p.109). Este o situație revoltătoare față de confortul în care trăia ocupantul și mai ales falsul aliat, Rusia, diplomatul francez scriind: „Acolo, dușmanul – adică neamțul -, în cele două treimi ale țării pe care le ocupa, și «aliații», adică rușii, și mai brutali decât dușmanul, în Moldova, pe care de asemenea o ocupau,

erau înfolfiți în șubele lor, ocupaseră clădirile cele mai bune, din care îi goniseră pe locatari, și puseseră mâna pe lemnele de foc; lor nu le păsa de frigul ce se abătuse și mai năprasnic peste nenumărații români în zdrențe, fără case sau înghesuiți în locuințe neîncălzite” (p.104).

Există în carte și mișcătoare pagini de consemnare a voinței de renaștere a românilor prin munca hotărâtă a femeilor și copiilor care în primăvara lui 1917 înlocuiesc la muncile câmpului pe bărbații morți sau mobilizați.

Superbe sunt paginile consacrate caracterizării României și poporului ei, evaluării contribuțiilor sale la cauza victoriei, apărării drepturilor sale. România „s-a achitat cu lealitate de toate angajamentele sale” (p.237), sacrificiile și serviciile ei au fost imense încât „Dintre toți aliații Franței, inclusiv Italia, ea a fost cea care, după Anglia, a atras cele mai multe trupe germane” (p.239). Într-un virtual muzeu al frumuseților morale potrivit suferințelor ei, crede Contele de Saint-Aulaire, „ar trebui să așez în sala capodoperelor această țară ale cărei virtuți se ridică la înălțimea suferințelor și chiar mai sus pentru că o depășesc” (p.104). Moralitatea, înaltele principii ale onoarei în care acționează suveranii, guvernul, oamenii politici, soldații români fac din Iași în contrast cu trădarea și perfidia rusă, potrivit ambasadorilor aliaților, „o insulă de onoare într-un ocean de noroi” (p.202). Ținem să invocăm în finalul acestui articol, printre cele mai emoționante portrete morale colective, următorul fragment din cartea de memorii a diplomatului francez: „Poporul român este un adevărat gentleman colectiv. Când spun popor, nu exclud guvernul și clasele suprapuse. Dacă a fi gentleman este o chestiune de onoare, și mai ales de a-ți respecta cuvântul dat, guvernul român este un gentleman, căci s-a ținut de cuvânt la 28 august 1916 și, mai mult decât atât, a rămas singur după ce a fost părăsit de aliații săi. El aparține înaltei nobilimi, dacă noblețea constă în a avea mai multe obligații decât drepturi” (p.85).

Cum în acest an se împlinește un veac de la cel mai teribil an al suferințelor României din Primul Război Mondial, 1917, marcat și de victoriile de la Mărășești, Mărăști și Oituz, e bine să citim cu respect cartea de mișcătoare sensibilitate pentru poporul român, *Însemnările unui diplomat de altădată în România. 1916-1920*, semnată de ambasadorul francez de atunci la noi, Contele de Saint-Aulaire.

Timișoara, 23 aprilie 2017

asta și de fiecare dată când ne revenim, o luăm de la capăt. Simt albastrul. Culoarea adevărului și culoarea jachetei mele preferate. Culoarea vieții dacă ești adept al teoriei evoluțio-niste. Culoarea celei de-a doua zile dacă o preferi pe cea creațio-nistă. Dacă tu crezi că am fost aduși pe Terra de extraterestrii, poți să simți galbenul. Îmi place să simt galbenul, îmi place să simt lumina. Poate de asta o vreau lângă mine, mai ales când sunt pierdut în beznă. Și sunt acolo de 12 ani și 28 de zile.

Pândește la colț un ochi străin
de întuneric.
La prima vedere,
în suflet mi se preling ozocherite
sentimentale,
din buze îmi cad irupții obscure,

ANDRADA BADEA

Ochi de ceară

iar cele văzute nu pot fi decât
din cerumen.
Dacă mă ascund mai bine...
Văd clar –
Lacrima unui ochi străin de ceară.
E ea –

Ibovnica
nălucirilor.
E azi –
O altă scânteie
spontană.

MARIA TEODORA VULPE

Arta de a trăi

Trăim, realizăm că viața,
E doar un teatru, cu-n singur actor
Venit ca să interpreteze,
Un simplu sau un complex rol.

Paradox sau realitate,
Firesc sau ficțional,
Teatrul este lumea întregă
Iar actorul un om normal

Se naște-ncet din patima iubirii,
Sau poate...dintr-un simplu joc
Copilul, fericirea vieții,
Adultul, fără de de noroc

Ce trece prin această lume,
Și viața-i pare parcă o rutină,
Observă târziu, cu disperare
Că ajunge astfel o ruină

Și bătrânețea îl cuprinde,
Captându-l doar cu amintiri
Cu clipe și momente risipite
Crâmpoșe ale primei iubiri

La bătrânețe își dă seama
Că tinerețea a zburat
S-a împrăștiat ușor în zare,
Cu maștile ce a purtat

Și-ncet, încet peste el ninge a sfârșire,
Ușoare nuanțe de gri, s-aștern ușor...
Viața se dovedește-a fi doar amăgire,
Un film în care cortinele cad și-actorii mor...

Toamna

Mă chinuie tăcerea toamnei ce se lasă
rece,
Cu frunze arămii ce cad ușor
Când ochii lăcrimează că timpul trece,
Că berzele se duc în drumul lor .

Privirea cade-agale peste umbre,
Apusul parcă nu mai e apus,
În depărtări s-aud cântece sumbre
Iar gândul meu este departe dus,

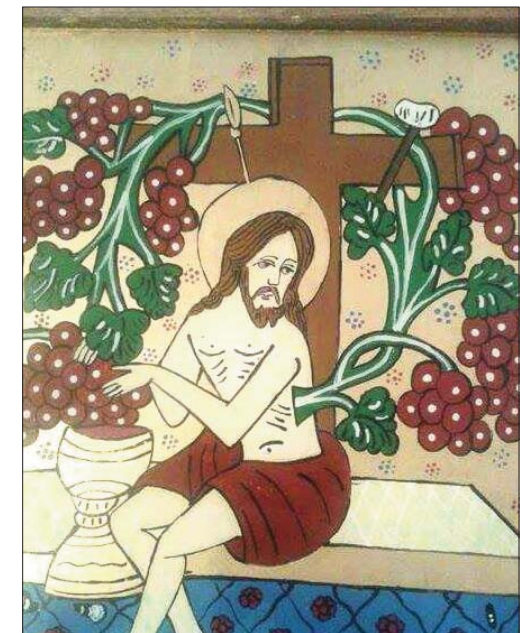
Și inima-i prea rece să mai poată
Să s-antreneze într-un joc firesc,
E incapabilă să bată,
Dacă privirile nu se mai întâlnesc.

Și lumea e cuprinsă de uitare
De nostalgie și timp efemer
Căci toamna doar uitarea nu moare,
Însă amintirile frumoase pier.

Și toamna nu e despre flori și fluturi,
E doar pieire, despărțire și dor
Un anotimp presarat cu multe gânduri

În care iubirile mor .

Se duc în târâmuri de noi uitate,
Și primăvara...oare se întorc iar ?
E nostalgie și melancolie pură,
E vremea unui dor bacovian...

CENACLUL LICEULUI DIN HOREZU. ȘEDIȚA DIN 12 APRILIE 2017

Textul, proza scurtă a Mădălinei Bob vedește maturitatea deosebită a autoarei și multă, chiar foarte multă ...fan-tezie. Și spirit de precauție. Mădălina este foarte exactă și se ferește să greșescă. „Orbirea” este un pretext în spatele căruia stă speranța ei de a înțelege și explica, mai mult decât propriul sentiment ce s-ar fi cuibărit în brațele unui Narcis. ...Pretext să facă asocieri între simțuri și culori (lucru mai rar) deși toate scrierile de cercetare în psihic fac trimiteri la acest gen de asociere. Dar ea, introducându-le în propria-i delectare de trecere a timpului, improvizație literară, reușește într-o singură pagină să creeze un colț de lume extrem de pur, de curat. Mai are o calitate proza Mădălinei Bob, aceea, că, testul, dă posibilitatea unei pipăiri!...

Vlad: - Aș vrea să te întreb ce înseamnă 25 26 27.?

Mădălina: - Da, numărarea secundelor până la răsăritul soarelui. Și, în această perioadă sunt intercalate gândurile lui (orbului n.n).

Andrada: - O ironie a sorții fiindcă el nu e pierdut în în-

tuneric, ci este pierdut în lumină...Cunosc și eu o fată oarbă și știu că sunt ...mai speciali ca noi; cum spunea și Emil Cioran într-o carte, că, orbii, ei de fapt trăiesc viața, și nu noi...Spunea că în bolala lor ei proiectează realitatea mult mai categoric...

Încântat să-i cunosc lucrările. Atât cele literare cât și cele de grafică. Inițial am sesizat vreo două inexactități de timp care stricau armonia generală, în versul IV, citind după manuscris... Dar, totuși, lecturând acasă poeziile, tehnoredactate și trimise pe Internet, la prima citire, acestea mi s-au părut foarte bune...La fel grafica...Icoana pe sticlă este reușita acestei prime faze de expunere, prima în relația dintre noi! și a doua din cenaclu. Cred că în Teodora zace un talent promițător și în poezie, și în grafică...Este și foarte îndrăzneță atât în linie cât și în gând...Trebuie să urmeze linia poetică începută, iar în grafică să meargă pe linia picturii pe sticlă, linie pură; și a graficilor „2015”, „2016”, „horezencei”, „șahului”, prim planurile fiind în atenția privitorului...

Iată, la Andrada, „Ochi de ceară”, o interferență între viziune și limbaj, desigur, poetic. Destul de scabros: „Irupții obscure” se preling de pe buze. Totul este o lume de ceară în general hepatică, „lacrima”, care este tot de ceară și a finței ca o lumânare, mireasă nălucă, ființă moartă, pare în descompunere...Ca un ceas care se scurge ca ceara la căldură, ducându-ne cu mintea la inegalabilul Salvador Dali, căruia, de îngrozitoare plictiseală, i se scurgea ceasul în loc să i se scurgă timpul. Numai că timpul este altul permanent și ceara se topește și se încheagă mereu la fel...De aici ne vine ideea că poezia Andradei este o interferență de suprarealism și expresionism!...dacă gândim că ochiul de ceară este unul galben, ochi viu de mort...iar ea, poeta, este ca o lăcustă care sare înaintea timpului, azi și mâine, neprelingându-se ca timpul și ceara, ci fiind două clipe, între ele timpul nemăsurându-se decât printr-o scânteie sau impresia despre ceva la fel...

Constantin Teodor Vulpe, Elena Denisa Marinescu, Alexandra Elena Ucălău, Ioana Mădălina Bob, Maria Teodora Vulpe, Vlad Talpoș, Andrada Badea, Ligia Nicolescu și Petre Cichirdan au participat la această a V-a ședință de cenaclu...

p cichirdan, 31 aprilie 2017

MARINELA CAPȘA

Pe balconul cu mușcate

Pe balconul cu mușcate
zbuciumate
de vânt
și prăfuite
de buldozerele care mușcă
lacome
din pavajul și liniștea noastră,
stau răzimată de balustrada
disperării,
privind în golul din mine.
Fuiore de doruri mă ameșesc;
într-o nebună ciuleandă
se învârt dezamăgirile;
inima se zbate,
piatră de moară măcinând
singurătatea-mi.

Speriată, alerg
dintr-o cameră în alta,
ca o guanaco din Patagonia,
urmărită de ucigașe gânduri –
lupi flămânzi,
acvile în zbor după slăbita pradă,
fără un punct de sprijin
în aerul irespirabil.
În parcul rănit,
un urlet de câine hăituit
de hingheri ucigași
îmi crește neliniștile,
îmbrățișate de roșii petale -
lacrimi ale mușcatelor din balconul
prăfuit.

Primăvară la schit

Drumul pietros urcă
șerpuit
pe lângă tainice garduri
împodobite cu
îmbujorate mușcate
scăldate
de apele tămăduitoare
ale jucăușului izvor
ce coboară ușor
din inimă de munte
unde-s oile cornute.
Plăpânde panselute,
narcise și zambile,
lalele curtenitoare
c-un nobil liliac
în zumzet de albine;
gingașe mărgăritare
se alintă
în adierea vântului poznaș,
vrăjit de falfăitul aripilor
îngerești,
învăluite în miros de smirnă
și sunet de talangă.
Toaca cheamă la vecernie
spărgând odihnitoarea liniște
ce îndeamnă
la pioasă visare

în livada din Eden,
printre cireșii și gutuii înfloriți,
unde umbrele
Generalului Magheru
și-ale ostașilor săi
trec
gata să apere sfânta glie
pe unde-au trecut
cândva
pandurii lui Tudor,
în drumul lor spre eternitate.
Cu privirea în bărbi,
pe aleile - nflorate
trec călugării spre vechiul schit,
murmurând psalmi,
închinându-se,
înălțând rugi
pentru iertarea greșelilor
românilor
de ieri, de azi, de mâine.
În vale, Oltul coboară agale
printre sălcii pletoase,
printre sate frumoase,
ducând cu el patimă grea
- iubirea de țară -
în Sfântă zi de primăvară.

ILIE GORJAN SCRISORI

1
Mi-ai dat sărutul de foc și m-ai robit
să-ți cresc în palmă ca să mă înalț
la cerul
ochilor tăi pe o scară de fluturi albaștri cu toate
treptele răsărind din iubire.
M-ai învățat să-ți sărut cântecul sânilor cu unduire
de mugur inocent și să le rup floarea
cu dinți de sete astrală.
Poartă de vis spre dragoste, te aflu colorându-mi
anii cu penelul aprins al primăverii
veșnice.
Călător prin inima ta, mă opresc din când în când
la stațiile ce se cheamă dor, lacrimă, poveste,
alinare și zbor.
Iau apoi ultimul tren spre fericire
și culeg din cale nufării răniți de pleoapele
cântecului tău murg.
Ca o perdea de lumină îmi ieși în cale,
așternându-mi pe gând lumea ta
încoronată cu valsul fulgilor de nea
mai plini de putere decât
pasărea Phonix.
Îmi vine să-mi iert lacrimile
ori de câte ori alunec în leacul tău blând
și dulce ca fruntea mamei,
albă și doinită.
Dacă-mi vei împrumuta zâmbetul,
îl voi ascunde picătură cu picătură în cutia
de rezonanță a sufletului meu,
care este singurătatea.
Mi-am ales o fereastră cu vedere la cântec
și prin cerul ei am văzut tresărind
fericirea când ți-a sărutat cu-aripe ei de foc
podul palmei.

Același dor cuminte și albastru.

2
În primul rând, aș vrea să știi că din durere
mi-am făcut un plug
cu care tai întruna brazde lungi și
aspre ca un rug,
că am găsit sub cerul meu de litere ce dor,
armura mea lucind a ochi de carte,
câlcând peste cuvinte-n dungă
și sete ce desparte.
În al doilea rând, aș vrea să aflu
că rănile s-au mai trezit

la ploile albind pe pragul glasului desculț,
că nopțile n-au mai dormit demult
pe lira dulce a lui Orpheu,
și nici regina nopții n-a mai plâns ca altădată
la poarta lumii ce-i zâmbea atât de blând
lui Dumnezeu.
Aș vrea să-ți spun că merg din când în când
pe-aceiași drum,
și sub fereastra ramurii din înnoptatul tei,
tot mai adun cu degete de rugă
răcoarea tălpii tale
și-ncerc s-o pun în tristul loc
unde-ai făcut popas,
la mine-n suflet, unde nu mai știu
din tot ce-a fost ce-a mai rămas.

3
Aș vrea să te-anunț pe-această cale
că Florescu și-a deschis un birt pe strada Florilor,
unde și noi mergeam
să cumpărăm de-un fleac mâncare
și să privim la cei ce petreceau în flirt,
pe care-l încheiau apoi la șase,
unde ședea madam Popescu,
știi care, aia cu pisici prea multe,
ce nu demult se despărțise de
Silvestru.
și aș mai vrea să știi
că toate acele alei pustii, din care culegeam
odată amândoi un strop de soare și noroc,
și-ți recitam duioase versuri
despre o lacrimă târzie, topită de-al iubirii foc,
s-au risipit de parcă n-ar fi fost,
lăsând în loc doar chioșcul vechi,
unde-n duminici de pripas, și-atunci când
era iar maroc,
cântau majurii, ades cheflii, de la Brigada
dintre vii, cântau cu foc.
și vreau să te mai anunț că toți castanii aceia vechi
pe care-i știi,
că doar ei ne puneau frunze la urechi,
când tănuiam pe banca veche,
toți s-au dus să se plimbe puțin pe alte alei,
unde doar păsările iubirii
cântă-ntruna despre flacăra ierbii.

4
Îți scriu din nou
ca și cum ți-aș săruta umbra
și ți-aș legăna somnul în vatra iubirii,
pășind subtil pe sub genele anilor și rugându-mă
la ochiul serii
să-ți mai șoptească același refren

adormit pe margini de crez.
Cuvintele îmi rup în fășii amintirea
și pleacă apoi unul după altul
să-ți aline zborul spre noi și să-ți pască
roua inimii
ca niște cai coborâți din legendele
dragostei.
Mă-nchin la genunchii tăi
mai aprinși ca mărul și aștept să-nflorească
eternul sărut
mai rotund ca arcul speranței
și mai alb ca tristețea oglinzilor noi.

5
Nu ți-am mai scris demult,
nu m-au mai jucat cuvintele ca pe un ghem
al vieții în ghearele timpului.
De când mi-ai răsucit în suflet cheia aștep-
tării,
s-au tot perindat prin fața mea
turme întregi de secunde,

care de care mai grase și mai făloase,
care de care mai grăbite și mai sonore
în tropăiala lor peste vreme.
Mi s-au albit de-atunci degetele
pe clapele visului,
iernile s-au înzăpezit tot mai mult
pe treptele gândurilor,
iar copacii și-au răsucit brațele către dor,
ascunzându-mi perdeaua lacrimilor
în coaja lor rămuroasă.
Nu ți-am mai scris de când se jucau
merii înfloriți de-a baba-oarba cu albinele,
de când iarba își așternuse o horă largă
peste cântecul ascuns al vieții,
și de când începuse liniștea să se îmbrace
cu rochia albă a singurătății.

6
Tot ce-aș mai vrea să-ți scriu
e că au înflorit pe alocuri gânduri fugare,
le-am văzut mai întâi cum înmugureau

pe buzele reci ale iernii
și cum își desfăceau, firav, miezul spre
primăvară,
tulburate parcă de ochiul semințelor,
de cântec și floare a dorului.
Gândurile ne cheamă cu petale de cires
și ne roagă să le culegem florile
obosite de atâta zbatere florală,
le-au crescut aripi pe cer ca niște roiuri
de ramuri visătoare.
Ele ne spun că avem roluri
mai ușoare decât credem noi,
dar trebuie să le jucăm pe toate scenele vieții
cu măștile jos și trupuri de ceară
altoite pe rochiile de bal
ale soarelui.

7
În primul rând, aș vrea să afli
că merele dragostei s-au risipit prin livezi
de foc și ne așteaptă să le adunăm

preț de o clipă,
preț de o zare,
preț de un clopot.
În așteptare, livezile au uitat să mai scrie
rugi către iarbă,
rugi către doine,
rugi către umblet.

În al doilea rând, trebuie să-ți spun că
toată nașterea noastră s-a zămislit
în pagini de cântec
aprins de fuioarele albastre ale primăverii
și răsucit pe corzile dansânde
ale sufletului.
Scrisoarea mea ultimă
pleacă pe un drum pietruit cu vise
către o țintă nesigură,
decupată din margini de umbră,
poposind lângă ultima redută
a liniștii sublime.

ANGELA CALANGIU ENE

Asta e viața

Viața este curgere lină,
Uneori blândă ,alteori haină,
Strânge și duce cu ea anii noștri
Depănați sub cerul senin sau cu aștri

Întrebări și răspunsuri la ele,
Visuri și , uneori , tăceri grele
Sădesc în suflet mii de trăiri,
Bucurii sau dezamăgiri

Asta e viața și toți o iubim,
Asta e viața și vrem s-o trăim
Cu pasiune și dor nesfârșit,
Lângă omul de soartă dăruit.

Eternul mister -femeia Colegilor de la Asociația Seniorilor de 8 martie 2017

Nu știu ce vor, și nu doresc
sa afle profunzimea veștii.
Frumoase sunt pi clocotesc
fi anii cei fierbinți ai tinereții.

Este de toate li uneori nimic
în ochii forței masculine.
E-o nebulosă, un miracol tainic
imaginea ființei feminine.

Femeia e mister universal,
izvor de viașă și de bucurie,
e-o desfătare fără de egal:
O taină a eternității ești , femeie!

AMINTIRI DESPRE MINE ȘI FAMILIA MEA

Adina ENĂCHESCU

Despre tata am o mulțime de amintiri: „ Lili, plânge fata!; Lili, unde e fata? Nu găsec fata, unde-i fata? Scoală-te!” ... Și m-au găsit sub pat, unde găsisem o cutie cu prafuri contra puricilor și pentru că aceste prafuri erau dulci le linsesem, plângeam și apoi leșinasem. Era în jur de 1 noaptea. S-au îmbrăcat repede părinții, m-au îmbrăcat și pe mine și toți trei am plecat pe drum la dispensar, la domnul doctor. Nu știu ce mi-a dat, dar știu că îmi venea mereu să vomez și apoi am băut lapte dulce cald și mi-a trecut; să fi avut doi ani jumătate...

Lelea Gheana i-a spus mamei a doua zi că avusesem o cumpănă, dar a trecut și zicea ea, că văzuse în bobi cumpăna, dar nu-i spusese mamei, să n-o sperie.

Locuiam într-o cameră din locuința școlii Barcane. În recreații copiii se jucau cu mine prin curtea școlii și unii îmi dădeau să mănânc mere, alviță, bomboane, pâine, mălai, fructe, etc., dar n-aveam voie să mănânc, trebuia întâi să le arăt părinților și dacă-mi dau ei voie să mănânc, altfel nu. Și-mi ziceau „păpușa”.

Părinții erau amândoi învățători la Școala primară Barcanele. Nu aveau femeie de servicii și atunci, ca și acum, salariile dascălilor erau mici.

Mă lua maică-mea cu ea în clasă, mă așeza în ultima bancă și-mi spunea să fiu cuminte. Și nu prea eram cuminte. Și pentru că nu prea eram cuminte mi-a cumpărat ghiozdan, cărți, caiete, mi-a spus că sunt elevă în clasa I, să învăț, să fiu atentă la ore, să iau notițe și să ridic mâna când vreau să vorbesc. Și eu am crezut-o. Cam pe la jumătatea anului școlar a venit o brigadă de inspectori de la Ministerul Învățământului din București. Și clasa I la care preda mama mea a ieșit cel mai bine la inspecție. Mama a avut cele mai frumoase și mai interesante lecții. Eu eram tot timpul cu mâna ridicată și completam răspunsurile copiilor, care erau incomplete. La sfârșitul orelor domnul inspector a felicitat-o pe mama pentru lecțiile ținute și i-a spus: „fetița aceea din ultima bancă s-o mutați în prima bancă, că e mică, și nu i-ați spus și ei ce notă i-ați dat.” Mama i-a spus inspectorului că nu mi-a pus notă, că eu sunt fetița ei și pentru că n-are cu cine să mă lase, m-a luat și pe mine la școală și ca să fiu cuminte să n-o deranjez mi-a spus că sunt elevă în clasa I. Inspectorul s-a mirat foarte mult și i-a spus mamei că el poate să-mi aprobe dispensă de vârstă, să mă treacă în catalog și să-mi pună nota 10 pentru astăzi. Așa am ajuns elevă la școală.

Pe parcursul anilor mama a mai făcut trei băieți. Era bolnavă de inimă, avea tensiune. De aceea au hotărât în familie de mine să aibă grijă tata, iar de cei trei băieți să aibă grijă mama.

Tata citea ziarul, mă abonase și pe mine la „Universul copiilor”, așa că la masă citeam amândoi.

Apoi tata scria articole la ziare, scria poezii. Ca să fiu cuminte mama mi-a dat și mie un caiet și mi-a zis să scriu și eu. Tata pentru că era mare scria poezii lungi, eu pentru că eram mică scriam poezii scurte, de un vers (ca Ion Pilat) sau de 2 sau 3 versuri.

Tata era deputat. Mergeam amândoi de mână la Primărie. Apoi

mergeam la Căminul Cultural unde tata avea repetiție cu coriștii. Mama cânta la tenor, eu cântam la partea I, fratele Mihai cânta la partea a-II-a, iar tata cânta la bas. Tata avea vioară, lua tonul cu camertonul. Ajunseseră să facă cor pe 4 voci, se întrecea cu domnul prof. Bobei dintr-o comună vecină. Corul tatălui meu a luat locul doi pe țară.

Auzisem de la tata că bunicul Teodor Enăchescu dăduse bani pentru toată lemnia pentru Căminul Cultural. Bunicul era un erou, venise după primul război mondial cu trei decorații pe piept.

Bunicul făcuse Școala Normală, era învățător, dar pentru că nu avusese post în comuna Păușești Otăsău, mai urmăse niște cursuri și se făcuse notar la Primărie. Bunicul Teodor era foarte deștept m-a învățat să citesc și să scriu în limba latină, m-a învățat istorie. Făcuse o lucrare „Contribuția vâlcenilor la Revoluția din 1848”.

Tata auzise prin piața din Rm. Vâlcea că niște eleve de la Internatul Liceului din Râmnic săriseră afară pe geam și fugiseră la un bal dansant cu elevii de la Liceul Pedagogic. De aceea se luase hotărârea în familie să mă înscrie la Liceul Monahal „Acoperământul Maicii Domnului” de la Bistrița. Am urmat primele clase la Liceul din Bistrița. Dintre profesoarele avute remarc pregătirea extraordinară a maicii Drosida, profesoară de matematică și a maicii Florentina, profesoară de limba română.

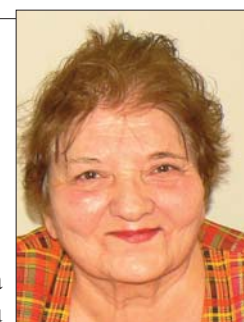
După Reforma Învățământului din anul 1948 unde s-a hotărât ca să nu mai fie școli sau licee în locașurile bisericesti, clasa mea a fost transferată la liceul din Sibiu, eu pentru că în vară fusese bolnavă de febră tifoidă, mi se aprobase să mă transfer la Liceul de fete din Râmnicu Vâlcea. Deci ultimii ani de liceu i-am făcut la Râmnicu Vâlcea.

Voiam să mă înscriu la Facultatea de Filozofie, dar cei din Comitetul de Partid de atunci n-au vrut să îmi pună ștampila pe dosar. Cei din Conducerea Facultății de Matematică și cei de la Politehnică nu cereau ștampilă pe dosarul de admitere. Și așa am ales matematica, o facultate foarte grea cu mii de demonstrații și alte mii de ținut minte. Am regretat de multe ori că am ales matematica.

Greutățile familiile s-au înmulțit. Mama avea tensiune mare și stătea mai mult prin spital, tata era mereu cercetat pentru niște articole scrise de dumnealui mai demult. Frații mei se măriseră, erau la licee. Era greu.

După terminarea anului III de Facultate eu am trecut la fără frecvență. Am dat anul IV și V într-o singură sesiune și Inspectoratul mi-a dat catedră de matematică la Școala generală din comuna Galicea, jud. Vâlcea.

Cam pe la sfârșitul anului o brigadă mixtă formată din Inspectori din Ministerul Învățământului și Inspectori de la Regiunea Argeș au inspectat mai multe școli din jud. Vâlcea. Aceștia au găsit oameni fără facultate predând la Liceul Mircea cel Bătrân și la Liceul Teoretic din Călimănești, iar alte cadre care aveau facultate predând la școli generale cu clasele V-VIII. M-au luat pe mine de la Galicea și m-au dus la Liceul Teoretic din Călimănești. Aceasta era prin 1955. M-am simțit bine în Călimănești. Săptămânal veneau echipe de teatru de la București, concerte simfonice, formații de mu-

zică, etc.. se dansa pe terasa Oltului, am fost aleasă regina balului, era frumos!

Mi-au dat o cameră fără sobă și fără coș. Am improvizat eu o sobă, dar când vâjâia vântul mi-aducea tot fumul în casă. Și așa făceam foc mai puțin sau deloc. După șase ani de stat în frig am făcut congestie pulmonară. Tatăl meu a reclamat la Regiune și m-a luat de la Călimănești și m-a dus la Liceul din Govora-Băi, unde părinții mei își făcuseră casă (aceasta se întâmplă prin 1962). Am predat aici până prin 1972. Între timp eu îmi

cumpărasem apartament în Rm. Vâlcea. Am dat și concurs pentru ocuparea unor posturi vacante. Inspectorul general de atunci a zis să nu mai reclam, că-mi rezolvă dumnealui problema și o să am catedră în Râmnicu Vâlcea. Mi-au dat ore la Liceul Forestier, eram mulțumită. Elevii acestui liceu făceau practică la Fabrica de Mobilă, care era propusă să se desființeze, iar pe mine m-au mutat la Liceul Industrial nr. 1 Troianu, din Râmnic. Aici am făcut astenie nervoasă, formă gravă. Elevii nu învățau, nu aveau caiete de notițe, creioane, nu-și făceau temele, ieșeau și intrau când vroiau ei la ore. Doctorul Pascu mi-a spus: „dacă

ați avea familie și 3-4 copii înțeleg că ați face un sacrificiu, dar așa, de ce să vă sacrificați sănătatea dumneavoastră precară, pentru niște nebuni. Mai aveți un an și jumătate până la pensie, eu pot să vă pensionez, vă trimit la Sinaia pentru recuperare și dacă vă faceți bine veți preda în continuare”.

Așa a fost, așa a zis doctorul și eu văzându-mă singură și bolnavă am început să scriu, ca să-mi treacă supărarea și tot scriind mereu am devenit scriitoare.

NICOLAE VĂLĂREANU SÂRBU

Când vine revirimentul?

Noaptea când cerul se urca pe umerii stelelor, lumina se desfășura din candelabrele tăcerii, copacii îmbrăcau haine regești și se rânduiau în ritualul templierilor soarelui, căutând cu ochii comorile ascunse sub râuri de argint, unde flăcările jucau deasupra apelor repezi ce mâncau din maluri de smarald căzute în râpele abrupte de rubin obsit. Păsări cu penaj peștriț de culori vii purtau în cioc inelele timpului spiralat peste verdele crud acoperit de mărgăritarul de rouă al zorilor despletite peste frunzele și florile încă netrezite din somnul țesut, sub pleoapele zeilor căzuți la datorie. Liniștea pusă la uscat se rodea pe sine și se destrăma mușcată de viespile dintr-un roi înroșit, ce nu îmbrățișa odihna și se revărsa peste marginile răcoroase în mătasea sângelui celui care scrie poeme.

La picioarele unei coloane fără sfârșit și-au strâns aspirațiile și dorințele sufletele unor veacuri care urcau și cobo-

rau prin noblețea omului de rând pe care nimeni nu l-a lăsat să vadă cum este lumina clară și adevărată. S-a avut întotdeauna un scop nerostit, de a învolbura o mare fără corăbii, de a transforma rația de libertate într-o fărâmă de pâine totdeauna neagră și dorită, niciodată destulă pentru foamea moștenită. Îmi vine să cred că și cu viscole și furtuni deasupra capului tot am fi răzbit mai mult, decât cu niște legi nedrepte care ne lovesc în fibra trupului și fluierul picioarelor încât am devenit o turmă fără păstori ori cu păstori mai temuți decât lupii. Nu se poate inventa nimic care să înalțe spiritul, simfonia pe care o ascultăm este cântată pe note amare iar crezul a îmbătrânit în speranță. Școala în mare parte analfabetă scoate spirite golite de ideal iar cele care și-au construit unul, nu este realizabil în țara lor. Am luat forma pașilor de slugă de care ne îndepărtasem nu prea mult. Acum după ce am pierdut rezultatul muncii unei

generații, alergăm și de cele mai multe ori rătăcim pe drumuri cu fântâni otrăvite, nu putem ieși din cercul în care ne-au închis străinii care ne-au cumpărat ieftin, cu șpagă.

Relansarea pe care-o visăm se lasă așteptată, a intervenit delăsarea, scârba de a trăi într-o țară așa bogată și frumoasă, săraci. Unii puțini care ne-au spoliat ca popor de avere, vor să ne ungă ochii și să ne ofere minime plăceri prezentându-ne curve la televizor, își închipuie că ne pun eșarfa pe ochi și ne mângâie tristețea cu deșertăciune. Nu, trebuie să ne regăsim în inima unui munte și să erupem la momentul copt, încât să nu scape niciun sol purtător de întuneric și să nu rămână nicio umbră ce ne înundată de lumină. Obida răbdării coace fructul și el va fi plin de seva demnității dincolo de orice democrație de mucava. Avem încă credința că sufletul nu poate fi furat și el ne poate trezi la realitate. Dacă acest pământ este dăruit cu har, trebuie să fie dăruit și cu voință astfel încât nimeni să nu scape de judecata așteptată când va deveni divină.

Urcătoare prin trup

Niciodată n-am fost cum am vrut, ci doar o formă a luminii din gând cum copiii în dorința unei mame.

Tu îngenuncheată cu sufletul pe lespezile ursitoarelor înfumurate mă străbați urcătoare prin trup, iedera oarbă-n spirală fluidă până-n cerul cărnii utopic unde aștept întâmplarea, mă supun...

Zi de primăvară

Zău că nu mi-am urcat cuvintele pe scară și podul meu are sertarele goale, din când în când mai urc ceva la fum fiindcă îmi place mirosul de crâșmă.

Femeia-mi zice; bărbate e primăvară și miroase a crud, nu mai sta-n pivniță, ieși în grădină, să auzi cum crește iarba și înfloresc merii. Îi spun;

o să crească și înflorească și fără mine, eu vreau să nu-mi înflorească vinul pe care vreau să-l beau limpede ca pe sângele Domnului.

Vai de capul tău întomnat, o să mori cu ceața-n priviri și capul prea plin de băutură de n-o să am nici la pomană.

O umbră care-i lasă luminii nimbul

Libera ta trecere prin sufletul treaz tăioasă și fierbinte de care mă zbat să te eliberez, nu poate fi decât o himeră care se îndepărtează de om.

O umbră care-i lasă luminii nimbul acela care pătrunde în adânc ori se înalță pe culmi, existent în fiecare celulă care-și știe rostul dat ori dobândit, sărac de orice formulă care-l inhibă.

Ea poate fi doar creația minții, simbolul libertății de acțiune,

cuvântul care-i traduce sensul în vorbe dintr-o clipă-n alta a vieții până la momentul ultim când o înghite universul.

Poate nu mai există nimic în fapt de care să ne ferim doar o sămânța de omenie și nu cred că din lutul uscat o să mai răsară!

Sângele meu lumină va împărți

La fel cum întunericul a dat seamă luminii și s-a născut soarele pământul a ființat cu viață și moarte.

Oamenii își vor da singuri seama de mișcarea astrelor și devenirea lor în timp.

Niciodată nu-i târziu să pătrundem în inima lucrurilor în fiecare zi, să aducem o parte a necunoșterii în cunoaștere.

Acum, sângele meu lumină va împărți, în inimi iubirea-i rămâne Domnului

și aproapelui deopotrivă.

Se plimbă tăcerea prin gânduri

Umbre de fantome falfăie prin castel.

Trec dintr-o cameră într-alta cu volte de aer în mișcare.

Ușile se deschid singure și se aude cum prind putere.

Pereți par a fi liniștiți.

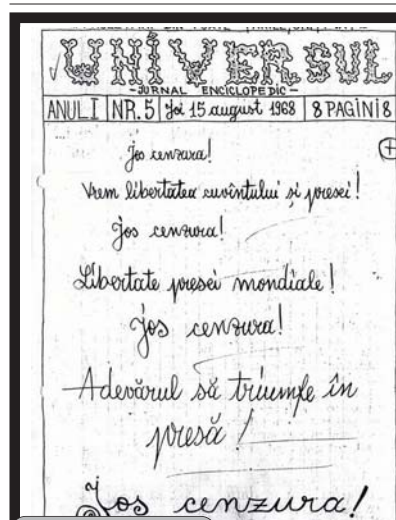
Simt cum noaptea se curbează, cum se stinge.

Stelele își îngroapă-n bolta cerului colțurile fiecare-și ocupă locul în constelația veche.

Se plimbă tăcerea prin gânduri luna le grăbește.

De lumina lor m-ar găsi împreună cu tine ar fi o minune.

Noaptea a junsă pe buza rece a izvoarelor se crapă sub greutatea dimineții, soarele dă din vâsle să sosească de dincolo de mări.

CONSTANTIN POENARU (1951-2017)

Ziaristul elev: Poe!

Pe 04 mai 2017 ar fi împlinit 66 de ani.

SCRISOARE PENTRU MINE

Dragă... Gheorghe,

Gheorghe RĂDUCAN

-Ce mai faci, bă?

-Păi, tu nu știi, mă, că răspunsul la întrebarea asta este... bine? Dialoghez cu mine așa..., la o tacla precum cu... sfântu' Gheorghe.

-Bă, dacă și pe muribundul care-ți dă ultima suflare îl întrebi ce mai face, va da din cap..., în sens de... bine, auzi! Cât

trăiești, răspunsul este clar: BINE!

Și când o mierlești zice popa că este bine! Te laudă că mergi într-un loc cu verdeață unde nu este supărare, nici suspin. Mor ai vii de ciudă că cel cu vată-n nas pleacă... la bine.

Dar..., să-ți spun, bă, ce altceva mai fac, că așa trebuie pusă întrebarea, adică începi cu punctul doi, că la primul se știe întrebarea și... nu se pune!

Vreau să dejug boii lui Grigorescu să le dau grăunțe, pardon, fân că nu sunt iepe.

Vreau să fac un piepten pentru cei cu chelie, scobitori pentru cei care nu mai au la ce folosi pasta Corega, bricege..., lame de ras cu șapte tășuri cu care să se bărbiească spânii, anticoncepționale pentru femeile trecute de 88 de ani, prezervative pentru bărbații puternici trecuți de 90 de ani și multe, multe alte proiecte europene.

Vreau să mai bat monezi cu chipul celor care ne-au nenorocit, să aud și eu... N-aveți să-mi schimbați un Ilici cu doi Nasty? Nici patru Geoni dintr-un Ilici? Ponți, n-aveți? Nici Dracnei? M-aș întrista să aud:

-N-avem decât Tăricioi!

-Păi, stric un Ilici pe-atâția Tăricioi?

Cam de-astea fac, bre, Gheorghe! Sunt ocupat foarte.

-Tu, în afară de bine, ce mai faci Gheorghe?

-Mă, Gheorghe, în primul rând respir.

Respir să nu mor, bre! P-aici este bine! N-avem șomeri, cu învățământul stăm brici, sănătatea e de fier, pensiile-s broșane – nici nu poți cheltui banii, industrie trăznet, agricultură super-extra.

Paradis curat!

(Parcă i-aș spune să merg și eu acolo, dar n-a plecat... scrisoarea... Apoi asta ori minte, ori nu spune adevărul...)

Uimit de nesomn când bobul de piper al energiei mele scânteiază-n palme. Îl arunc în sus, deschid gura să-l prizon și-mi dau repede trei perechi de palme până să aterizeze boaba, de fâlfaie lumina-n lampa de jenă deoarece constat că între mine și... mine este o prăpastie uriașă pe care n-o poci astupa.

Cum adicăte, eu muncesc, fac proiecte pentru o grămadă de lucruri utile și mă zbat să obțin fonduri europene, iar tu, adică tot eu, am pensie de n-o poci cheltui!

Liniștea de plumb se roagă de mine să mă calmez, pădurea a și adormit în pragul cerului exact când vara ar trebui să se scurgă-n boabe de grâu. Dar dacă nu plouă?...

Irigăm... ar putea să-mi răspundă Gheorghe, adică eu, mie.

Să-i mai scriu vreo două lui Gheorghe-al meu, adică mie și o să dau fuga să semnez că așa se cuvine, dar să pun și data să nu pășesc cum pășeam odinioară, adică... îmi scria fata (drăguța mea de-acum 40-50 de ani) și mă certa că n-a mai primit o scrisoare de la mine de pe... 22 februarie.

Repede puneam mâna să-i scriu, mă semnam și puneam data de 27 martie, îi ziceam și urarea de mărtișor deși mă aflam aproape de sărbătorile de iarnă.

Data și semnătura contează!

Ce să-i mai scriu eu omului ăștia, adică mie!? Fiindcă suntem în prag de sfântu' Gheorghe, îi zic și eu:

- La Mulți ani, bă! Așa... ca să fiu și sigur că e o urare cinstită, și sunt primul care o face.

- La Mulți Ani! îmi răspund.

- Să trăiești, bre! îmi spun.

- Să trăiești, mă! îmi răspund.

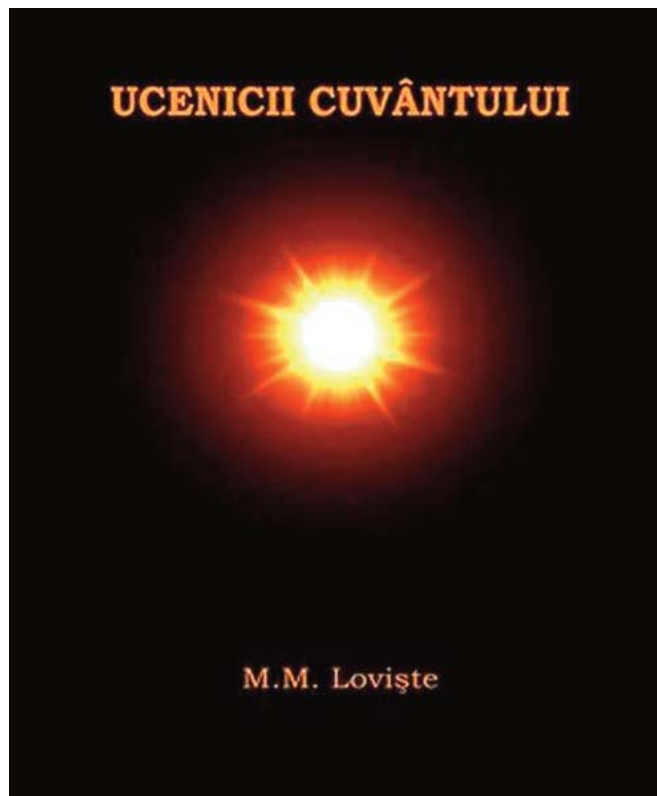
Hai să fug să semnez, că-i foarte important!

Ucenicii cuvântului

Mihai SPORIȘ

Am amânat mult un cuvânt de răspuns, solicitat de Mihai Mihăița la romanul său, apărut la editura FORTUNA, în 2009. Descifrasem și cu ajutorul prefațatorilor pe scriitorul cunoscut și din alte frumoase isprăvi și i le mărturisise cu sinceritate. Și eu încercasem cândva dezegarea unor tâlcuri, din *Cartea Căriți* și le făcusem publice. Îi spusese lovșteanului că în romanul *Ucenicii Cuvântului* reușește o literaturizare a textelor scripturistice cu o mare putere de sugestie, făcând din realitatea, foarte sintetic concentrată în versete, o trăire în tensiunea omenescului. Realitatea istorică, cuvântul -întrupare a dumnezeirii- se actualizează, prezent viu, cu participarea afectivă a cititorului impropriat prin simțirea lui, cu marile experiențe mântuitoare. Cuvântul devine prin rostire, în copacul vieții noastre cu atâtea ramuri, o poveste personală trăită cu tensiunea generatoare a sinelui mântuibil. Credeam că am spus suficient, însă niște evenimente ne-au convins de contrariu.

Cineva, într-un anume context, a încercat să definească : *ucenicul și ucenicia*. Atunci mi-am amintit de ucenicia lui

Mihai Mihăița la ... ucenicii scripturii, într-un fel de supraucenicie, o privire de multe ori recurentă cu multe amplificări și cu noi sublinieri, la sensurile revelate de înaintași. Cei doisprezece apostoli, purtători de cuvânt ai lui Iisus Nazarineanul, și ceilalți, vreo șaptezeci de învățăcei, despre care aflăm că au existat, au fost numiți tot ucenici. Ei au fost în preajma unui învățător, spre care au venit din propria convingere. Învățăturile și experiențele, prilejuite de fericita apropiere, le-a dat tuturor, și fiecăruia în parte, un sens. Sensul general nu i-a anulat ca persoane libere. Unul era Petru, altul Toma, altul Iuda, altul Ioan etc. Ucenicii aceluiași învățator își au propria trăire și lucrul este vădit de viața lor ca un răboj, pentru cei de după. Povestea fiecăruia are unicitate, ca amprentă a trecerii este pecetea firii lor. Când ucenicii își iau... *licența*, adică duhul se pogorâ asupra lor, ei înșiși devin propovăduitori, vindecători, adică purtători ai cuvântului, primit când erau ucenici, acum să-l înmulțească, ca pe un *talant* special, să lucreze cu el, să-i dea viață, după ce li s-a confirmat că au proprietatea semnificației cuvântului și conștiința puterii lui. Nu toți ucenicii devin calfe, cum nu toți școlarii, ori studenții își iau examenele, sau licențele. Știm că Iuda Isarioteanul, cel care *frecventase... la zi cursurile*, nu va fi intrat în examen după ce își va fi vândut *profesorul*. Apoi să ne amintim și de cel ce nu va fi fost ucenic, dar se pătrunsese de noua învățătură, care va fi luat examenul cel mare, devenind : *Apostolul Neamurilor*, Apostolul Pavel.

Ce au devenit ucenicii cuvântului? (Vor-bim aici despre Cuvânt, ca despre Dumnezeu-Întrupatul în om !) Au devenit apostolii, care au dus cuvântul-duh primit pentru însă-mânțarea lui, ca o învățătură de la Maestrul lor, pentru viață, adevăr și cale. Unii l-au scris, cum au făcut evangheliștii și epistolarii Noului Testament; alții l-au propovăduit prin viu grai, uneori cu forța tunetului. În altare, în marile adunări publice ale obștilor, cuvântul înaripa gândul iubirii aproapelui, iertarea celui ce și-a greșit... Mihai Mihăița, în uzanța vremii, cu o mare acumulare culturală, ucenicit pe lângă altare și fețe bisericești, pătruns de mesajul scripturistic, descifrat din sute de predici, trăiește literar, în chipul frumos al rostirii, vremea cu *Învățătorul și ucenicii Lui*, de atunci, de când lumea se așază în rostul cel nou al iubirii.

Un preot, cu vocea puternică, înrăurit de pr. Dumitru Balașa, eruditul cercetător al istoriei noastre, ne spunea la o ocazie, celor ce am avut ansa, deasemenea, să fi trecut prin preajma părintelui, numit *Patriarh de Drăgășani*- în semn de respect !, că este nepotrivită eticheta de ucenic pusă nouă celor din preajma lui Dumitru Balașa, ca părintele îi striga pe toți : *copile!* Să fi uitat părintele chemarea Mântuitorului? Pe aceea cu: *lăsați copiii să vină la mine!?* Apoi să nu observe, el însuși un ucenic incontestabil al părintelui Balașa fiind, că mulți dintre cei alinați cu apelativul *copile* i vor fi confirmat ideile, chiar în contrasens cu linia oficială. Dovada că aceștia au făcut o ucenicie rodnică este faptul că ei vorbesc limba dascălului. Ar mai fi de remarcat învălmășeala celor ce vor să intre în grațiile unui Maestru, ori a celor ce vor să se știe că ar fi putut fi. Sigur, în mod cert, a existat o ierarhie între ucenici și aceasta este făcută întotdeauna chiar de către învățător. El stabilește premianții și pe cei ce trebuie să... repete anul. Lui Petru i se va fi spus *să... pască oile*, adică să întemeieze biserica creștina ; lui Ioan îi va fi hărăzit ... să fie un fel de cronicar etc. Apostolii, cu toții absolvenți străluciți, au fost legitimați de reușita propovăduirii lor, dincolo de existența lor pământească. Să avem răbdare, lăsând orgoliile și vanitățile la o parte, să se vădească ierarhiile și să renunțăm la pretenția de-a ne ridica monumente personale în timpul trecerii din lumea asta.

Observăm că ne luăm lumea în posesie atunci când maicile ne dau trupul și acesta vas, gol golul se umple încet ... într-o viață. În acest mare șuvoi ne punem vasul primit, cu toată zestrețea lui și legitatea înstăpânită, să-l umplem cu cele noi. La această ulcică, cel legitimat învățător, trudește la temeiul fiului, cel născut să țină firea. Cuvântul, mereu pus sămânță pentru întrupare, rodește, viața în sine, în acel prezent continuu. Învățătorul și ucenicul se află, în mod perpetuu în scena. Cuvântul, fapta și rodul coexistă în triada lor subtilă. Esența scripturii, pusă în slova maestrului într-ale scrisului pe placul nostru, devine rod nou, pentru o noua frângere a pâinii și o noua vărsare de vin : Nou Testament. Mihai Mihăița-Loviște, prin cartea sa *Ucenicii Cuvântului* vine către cititorul din fiecare, iar acesta retrăiește cu simțirea în stare de veghe modelul omului, care i s-a dat prin cuvânt. Ne minunăm în fața lucrurilor din natură și de toate cărțile bibliotecilor, uitând aproape mereu să slavim creatorul pentru că nu lucrul creat, ci autorul acestuia este vrednic de cinste. Meșterul truditore este cel ce se revarsă cu energia creației, cu harul priceperii sale și poartă răspunderea adevărului inculcat în operă. Ucenicul devenit meșter are în el cuvântul sădit la vreme de învățător, atunci când acesta îl alinta cu... *copile!* Apoi nesfârșirea se ține cu fiul, care devine tată, să pună temeiul cuvântului următor.

Ucenicii Cuvântului se înscrie într-o unitate tematică a lucrării: *The Ministry of Healing*, apărută în limba română la dorința Reginei Elisabeta a României, cea care o va și prefața. *Vie Împărăția Ta!* Este cuvântul acestei iubitoare de cultură, unde își motiva fapta: *sunt sigură că influența*

acestei cărți va îmbunătăți relațiile dintre oameni și va învăța neamul românesc la o viață mai sănătoasă și mai curată. Cartea autoarei Ellen G. White, reeditată în 2009: *Secretele fericirii și ale sănătății*, București, Imprimeria de Vest, descifrează scriitura, dându-ne-o sfaturi practice, vieții noastre. Un adevărat ghid practic, scris pe înțeles, cu multă frumusețe, pus de accord cu descoperirile științifice, se plasează dincolo de fic-țiune, în spațiul experimentului cotidian, al realității simțite și al nădejdilor omului credincios. Continuarea lui Mihai Mihăița, merge în ficțiunea trăirii temeiurilor, puse de Mântuitor. Sub epicul romanului suntem prezenți sub măslinii antichității. Suntem martori ispitirilor din deșert, la vindecările minunate ; la cina de taină; priveghem în Ghetsimani- luptându-ne și noi cu somnul ; asistăm la judecata fiului omului ; la răstignire și ne minunăm de faptul învierii etc. Trăim cu intensitate istoria actului suprem al mântuirii noastre.

Într-o ieșire din firul epic autorul romanului *Ucenicii Cuvântului*, invocă faptul că după apostolii Lui Iisus vor veni și... vor învăța, răspândiți în toate colțurile pământului, lucrând fiecare singur, dar cu aceeași râvnă (...) se vor numi *Michelangelo, Shakespeare, Goethe, Cervantes, Bach, Dostoievski, Tolstoi, White, Steinhardt, Malantrucco...* La aceștia adăugăm, alături de mulți alții, pe Giovanni Pappini, Constantin Brăncuși, Dumitru Bălașa, Mircea Vulcănescu și pe toți *academicienii, Academiei de sub pământ*, martirizați ca apostoli ai neamului românesc, pentru credința lor statonică. Observăm aici o recurență, un fără sfârșit, propriu tradiției românești despre nemurire, venind dinspre strămoșii noștri zalmoxienii, precursori ai creștinismului. Totul pare un copac imens –pomul vietii, desigur!- din care fiecare ram își desface rămurelele, fără a uita trunchiul și rădăcinile adânci, fără a contenii cu un nou frunziș, puzderie de vieți, sub soarele dătător de lumină.

Ce se întâmplă după desprinderea frunzelor de ram? Atunci, când în toamna vieții cade bruma argintie pe pleoapele obosite, ori când abrupt, nefiresc, vara, primavara furtunilor răvășesc pădurile, întemnițând frunzele, încă verzi? Ceea ce s-a topit molcom, în firescul tuturor plecărilor anunțate, sau anticipate, ne mângâie și ne tânguie, aducere aminte. Când ruptura este violenta rănile sângerânde ne dor și căutăm, neîmpăcați cu starea, remediul. Strigăm dreptate, uneori chiar răzbunare, nu lăsăm somnul să se așeze blestem nemântuit peste păcate nespovedite. *Nu vrem să uităm!* Viața netrăită până la capăt, curmată fără judecată, își cere explicația și dreptul la memoria semenilor. *Nu ne răzbunați!* Par a spune frunzele spulberate. *Nu ne uitați!* Icnesc de durere sub biciul călăilor. *Pentru viața voastră liberă este moartea noastră, dacă nu ne pierdeți firul! Nu ne uitați, ca să puteți reînnoia firul, dacă acesta va fost rupt în nopțile crâncene de potrivniciei dintotdeauna, ai firii.*

Lungă a fost tăcerea frunzelor (vezi și... tăcerea micilor!) spulberate de ispititorul Satana și mulți sunt cei ce au trădat pentru o bucată de pâine, ori pentru arginții trădării. Au apărut și proorocii mincișoi și ai atât propagande cu raiurile lor măs-luite. Mulți, foarte mulți au răătăcit calea, deducându-se la prea plinul cămărilor, într-o paradoxală lume săracă și pustie sufletește. Uneori chiar gura le-o ia înainte, venind cu anateme gratuite. Noroc cu mințile mari ale neamurilor, ivite prielnic, și cu puterea lucidității lor.

Salutăm cuvintele aduse la timp de la învățător, să ne fie de învățătură și de liber arbitru. Vremea trecută, ne judecată bine, își poate prelungi blestemul prin neasumarea greșelilor. Așa se face că după simulacrul de proces al comunismului, act formal, instituțional, în care călăii au fost exonerați, prin ... vina condamnaților pe nedrept și rugămintea acestora să nu fie răzbunați. Ei, păcătoșii, cu păcatele nemărturisite, se bucură de prezumția de nevinovăție, cu sângele crimelor pe mâinile lor, ba chiar își asumă marile realizări ale chinuitului lor popor. Cât cinism!, să-ți fie plăte și acum serviciile înaltelor trădări! Ce este de făcut acum, când semnele ne vin de peste tot și ne lămurim că nu ne putem izbăvi de minciună, decât prin adevăr?

Unde-l găsim? Cum ieșim din păcatul, ca o

boală aparent incurabilă? Adevărul ascuns este acolo unde a fost dus, cu bună știință și unde este păzit cu strășnicie de potrivnici, de cameleonii tuturor vremurilor, cu culorile lor schimbătoare. *Ridică-te Gheorghe!, ridică-te Ioane!* striga cândva poetul Radu Gyr! țara din adânc era invocată în fața călăilor, de Mircea Vulcănescu. Mai nou, într-un eseu inspirat: *Indrazniti!* (vezi *Dan Puric, Omul Frumos*) ni se sugerează să coborâm sub pământ, evident simbolic. Așa am îmbrățișat ideea restaurării memoriei și să ne amintim idealurile unor luptători anticomuniști, în proiectul inspirat de Petre Pandrea : *Academia de sub pământ*. Să coborâm în fața altarului bisericii Sfântul Gheorghe (dar și Sfânta Varvara!) aflată în salina de la Ocnele Mari și să cinstim, numindu-i *academicieni*, pe cei martirizați pentru credința și ideile lor, din perioada prigoanei roșii. Față de oficierea parastasului din salină, dedicat preotului Dumitru Bălașa, exista un reproș, consemnat de un mare iubitor al părintelui (vezi Centenar Pr. Dumitru Balasa (1911-2011), pag. 124). Se spune acolo: *Anul acesta am înțeles că toți cei ce-l iubesc pe părintele vor să-l coboare în ocnă (...) Oameni buni, prieteni ai părintelui Bălașa, ce faceți este o blasfemie!* Este un punct de vedere, pe care îl respectăm, dar vedem lucrurile altfel. Consemnăm aici gândul lui Dan Puric, din cartea menționată, citând, de la pagina 154:

„-S-a stins becul nr.2! răcni apoi paznicul. Și temnița se umplu de tristețe. Mai murise un Om Frumos. Câți toți știau că așa erau denumiți: „becuri”. Da, a a era în iadul de la Sighet. Toți deținuții erau „becuri”.

-S-a stins becul nr.2, nr.3!, răcni din nou plutonierul apoi s-au stins și alte „becuri”, la Aiud, la Pitesti, la Târgu-Ocna... (Ocnele Mari s.n.), tot becuri și becuri, adică lumini de oameni, de a rămas țara asta pe întuneric! Iar acest „întuneric” a fost pântecul hidos în care s-a zămislit „omul urat” de azi. Porți, lanțuri și lacăte ferecate peste acest iad, mormânt viu al Omului Frumos! Îndrăznește, nu-ți fie frică! Îmi șoptește inima lui Cristos din mine. Îndrăznește, coboară, fiul meu, în iadul acesta și trezește-și fratele –Omul Frumos! Îndrăznește, că eu i-am zdrobit lanțurile și i-am ucis moartea!... El doar doarme.”

Să conchidem că recuperarea credinței și a luptătorilor tuturor timpurilor, în apărarea firii, trece prin ucenicii devotate, consecvente cu morala primită de la Mântuitor, într-o neostoire a cercetării lui Dumnezeu, izvorător de viață adevărată. Truda neîncetată, smerită și starea de trezvie ne țin neabătuți pe cale. Rătăcirile vremelnice au și drum de întoarcere, numai prin asumarea personală a adevărului despre lume. Mihai Mihăița-Loviște ne-a dat un motiv în plus să avem tenacitatea *Omului Frumos*, să fim înțeleghători la spusele confrăților noștri, - cărtitori la faptele noastre, dezinteresate !- respectându-le libertatea arderilor incandescente.

GHEORGHE ROGOJINARU

Cartea de brazde

S-a fost această carte scris cu sapa, pe file aspre-ntinse printre păduri și dealuri cu roata de căruță purtată printre maluri de drum, brăzdat de drumuri, șerpuitor ca apa.

Au scris aici de veacuri țărani fără de nume, sfinți anonimi ca zorii, ca Dumnezeu, ca vremea – luntrași ai zilelor, corăbierii pe-nvolburate ape-ale răstăriții, vechi slujitori ai viilor și-ai toamnei descântători de vinuri fermecate, dalbi filosofi ai păcii, ai cinstei și-ai răbdării, preoți ai stelelor, păstori de ape, ctitori de pomi, fântâne și-ai firelor de iarbă, sculptori în sfinte suflete de arbori, profeți ai trudei, domni ai noroadelor de frunze, mari oratori ai vorbeii de duh și ai tăcerii, proroci ai ploilor cu glas de trăznet, blânzi cântăreți ai doinei și-ai dorului de moarte...

Prin lipăr, sloată, geruri, pe negură și ceață

DRAGOȘ NICULESCU

A cincea piatră

Vă puteți duce, le-am spus cailor neliniștiți în timp ce mîncam niște fin proaspăt, se pare că nimeni nu mai are nevoie de voi. Duceți-vă, hai, duceți-vă, le-am spus cailor în timp ce nechezau, priveau în dreapta și în stînga și scurmu pământul cu copitele, nu mai e mult și o să vin și eu după voi. Să mă așteptați lîngă a cincea piatră de după ultimul apus al orizontului, acolo să mă așteptați, și acum, duceți-vă, vreau să mînc acest fin în liniște.

Lăcustele mă priveau cum îmi frecam coatele de buturugi. S-a împlinit vremea, le-am spus lăcustelor, gata, puteți pleca, acestor cîmpuri nu le mai sînteți de folos, vă puteți duce, în curînd apele o să-și iasă din matcă și toate aceste lanuri vor bălți. Vă spun, nu mai e loc de voi. Să mă așteptați lîngă a cincea piatră de după ultimul apus al orizontului, căci o să vin și eu în curînd. Și acum, duceți-vă. Vreau să îmi frec în liniște coatele de buturugi.

Cîinii se gudurau pe lîngă mine ca în preajma unei lungi despărțiri. O, cîinii mei, nemuritorii mei, și voi trebuie să vă părăsiți adăposturile, le-am vorbit, despăturind un val întreg de frunze. Aceste vechi tîrîmuri miroso a putregai, în fine, a un soi de borhot, și asta v-ar aduce boala și nimicirea. Plecați, iubiții mei, dar să mă așteptați lîngă a cincea piatră de după ultimul apus al orizontului, căci ne vom reîntîlni nu după multă vreme. Și-acum hai, duceți-vă, vreau să mai despătuesc acest val de frunze în liniște.

Și au plecat. După un timp – să fi trecut ceva de-atunci –, i-am auzit pe toți, de departe, strigîndu-mi: A cincea piatră nu mai e, să știi, nu mai e decît ultimul apus al orizontului și un fel de deșert. Iar departe, foarte departe,

abia dacă se zăresc niște coline... Unde să te așteptăm? Eu eram pe malul unui rîu. Găsisem două scoici goale, de apă dulce, și încercam să le asemăn. Nu-i nimic, le-am strigat cît am putut de tare, rămîneți cu toții pe loc și dați-le-n colo de pietre! În curînd o să plec și eu către voi. Să aprindeți un foc mare la sfîrșitul apusului de după ultimul orizont. Pe-aici vîntul a început să se usuce și amintirea celor morți să-și piardă pe de-a-ntregul din sticloasa realitate...

Raft

Dicționare, adormite mușuroaie de cuvinte, printre care tu, uitare, zăbovești, visezi, te plimbi, cimitir ce odihnește-n copertatele morminte, venerabilul cadavru putrezind al unei limbi.

Cartea

Tu treci prin lume palidă, purtând urme adânci de lacrimi pe obraz. Din file vechi, semnele tale mute citeșc în viața mea de până azi.

Floare de somn

Floarea de somn, carnala floare-somn cu rădăcinile în noi, lunară, cea cu petale fragede de visuri, ne adumbrește tuturora viața, ne-mbată sufletul și ni-l

răpesc efluviile ei adormitoare, floarea de somn, cea cu priviri albastre, polen de stele risipind prin vremuri – o, floare gingașă ce tremuri la adierea sorții noastre!

Pași prin nisipul luminii

Cînd arșița verii dă să strîngă,
îngerii adorm pe fundul lacurilor,
să fie mai aproape de noi.
Culegătorul de izmă pleacă de dimineată pe cîmp
cu ochii galbeni de berea de ieri,
în timp ce noul cocoșat de la Notre-Dame
zice și el bogdaproste de răcoarea dintre două
clopote.

Cu oasele cărăbănite prin imperiul frigului
am mai fi putut, desigur, rezista o vreme
pînă la prima haltă a istoriei,
dacă nu ne-ar fi întins sfinții mucenici să bem
mai multe pahare decît au fost ei toți,
dacă n-ar fi început îndoiala să rîdă ascuțit ca un cioid
din cîte-o scorbura a conștiinței de clasă.

A fost o vreme cînd pămîntul raiului se vindea
cu bucata în cutiile de pantofi,
dar mizeria lumii cînta și atunci la flaut,
femeia cu barbă mai mînca și ea o pîine
printr-un bîlci de provincie,
iar remușcarea scîncea de una singură la capul
podului, lîngă reparatorul de năvoade
de pe Dîmbovița.

Rămîneți cu mine

În fiecare dimineată îmi continui rugăciunea de seară
și apoi mă împrăștii ca un trunchi retezat de mîinile
unui sclav orb și nebul în mai multe bucăți,
ce poartă în seva lor galbenă mirosul pămîntului.
Devin mii de cioburi, unitas multiplex, abatele anonim
al unei resurecții de proporții, iar umbra mea adoarme,
ca un tergal al împăcării, întinsă peste cupolele catedralelor.
Mai jos, pe străzi, unii vînd sticle goale și-mi strigă,
cu mîinile îndreptate spre mine, spre umbra mea,
spre singura mea parte care a mai rămas întreagă:
"Ești totuși os, neputința și slava, nimicnicia și sublima
lumină sînt toate, toate acolo, în albeața osului tău.
Minunata ta mamă îți poate explica de ce osul tău este
alb. Știm, este frumos să te odihnești sau să mori înfîpt
într-o cruce, dar dacă n-o să poți muri pînă la capăt
și o să-ți răcească neeroic umbra, și-o să cadă peste noi,
noi ce ne facem? La noi nu te gîndești?"
Din cioburile de lemn ca niște oglinzi împrăștiate
pe pămînt, din umbra aceea ca o pasăre cenușie, uriașă,
bolnavă le răspund: "Nu mi-a fost spaima niciodată
soră cu moartea, nu mi-a fost liniștea niciodată soră
cu viața. Rămîneți cu mine, rămîneți cu mine, nu mă
trădați! În urma noastră fluturii vor fi tot mai săraci
și florile tot mai născătoare de vină!"

LIGIA NICOLESCU

BIZAR CONVOI

(Lui Gabi Solomon)

Motto:

« Singapore –i în Malaia »
Mai –ții minte tu bălaia vară cînd ne-
am cunoscut ?
Eu am rîs cînd te-am vazut și s-a
părut a fi o glumă...

Ce bizar era convoiul acela
În acea dupăamiază bizară
Totul era atît de bizar
Rezemați de zidul bisericii,
Ca altă dată, ameiți de iubire

Vorbe bizare dragoste, noi,
Și o jumătate din pâinea albă
Eram ambianța, decorul
în care

Căzu de-odata convoiul
Ce s-a oprit lîngă noi.
O mână bizară de oameni
Mergînd în urma dricului amărât
O femeie aruncînd impasibilă
Din cînd în cînd bănuți
Doi popi cîntînd pe nas
Grăbindu-se un « Doamne miluiește »

Dintr-o casă o femeie
A ieșit pe balcon
S-a oprit o clipă

Cu o lingură în mână
Aruncînd o privire fugară
Cîteva oameni
Au trecut gesticulînd
O babă a început să plîngă
Noi doi ne țineam de mână
Iar în momentul acela
Un cal de la dric
A udat indiferent
caldarîmul străzii.

Apoi micul convoi a plecat
Lăsînd în urma lui, bizară
O ceata de tristețe
Ce s-a băgat între noi.
În mijlocul drumului
Urmele roților târau spre infinit
Două paralele unde, nepăsătoare
Iar noi ne iubeam matematic
Bizar și hiperbolic

CONSTANTIN GEANTĂ

DIN VREMURI IMEMORIALE

I.Undeva, cîndva...

Eram între două vîrste, lîngă o clădire metalică, priveam
deșertul. În spate era o oază. Mă sprijineam cu braț de un
fragment al unei astronave, eșuată din vremuri imemorabile. Haina
largă, cu mânecile lungi și gri ce semăna cu un kimono, petrecută
cu un cordon, era mișcata de briza care pornise dinspre oază.

Pierdut în visare, nostalgia vremurilor de altă-dată și mai ales
anii tinereții, cerneau asupra mea o undă de melancolie. Din
noianul amintirilor, o voce mă readuse în prezentul cenușiu:

- Nimic, El Krim. Absolut nimic. Diluviul a înghițit totul.

- Noi și o lume fără viață.

- Ce să-i faci, Alcmea, suntem cei sortiți să reluăm ciclurile
vieții.

- Abu Sad, te rog să-i chemi pe toți, pentru că am să vă comu-
nic ceva.

- Bine, El Krim, îi anunț imediat.

Alcmea zâmbea.

- Ai dreptate, uitasem că e ti telepat, altă-dată nu voi mai
slobozi gândurile din lesă în preajma ta.

- În curînd veți deveni cu toții telepați. Am să vă încre-dințez
o taină, iar după aceea mă voi retrage în pustiu.

II.Sfântul Oricalc

„ Coloana din templu și marile mistere. O singură formulă și

monstrul a distrus Atlantida. Ce armă
hilară! Douăsprezece sfere, înconjoară
una singură. Dar templul...oare ce se va
fi întîmplat cu el?

Entitățile nu-mi comunică nimic... Stai puțin...ce este aceasta?
Papirusul, unde am pus papirusul? A, uite-! Să scriu ceea ce mi
se comunică.

Ce a ieșit din trancierea mediomică? Un sarpe, mergînd
printre piramide. Seamănă cu...O, nu se poate, acesta este sim-
bolul oricalcului. Privește, El Krim. Patru piramide de o parte,
patru de cealaltă. Iar în partea de sus, una singură. Printre ele,
ceva care seamănă cu un șarpe care are coada îndreptată spre pi-
ramida de sus, iar capul îndreptat în jos.

Aceasta este taina inițierii. Șarpele este ispita care ucide pe
profani, dar în același timp este și fluviul care urcă spre infinit.
Piramidele reprezintă locul nostru printre constelații, Evrika! A-
tlantida secretă este salvată.“

(...)

Fântâna Amintirilor.

Nisipul e viața fierbinte.

La clipa amiezii,
Adie speranța.

Un zeu e cărarea fierbinte,
Un cântec e viața...
`nainte?!

ERAM BĂTRÂNUL
KALIDAS

Eram bătrînul Kalidas,
Care vâslea în depărtare.
Prelung în noapte răsuna
Amăgitoare chemări.

Cînd vîntul adia discret
Îmi aminteam despre Milet,
Oh, Sfîntă Mare Egeeană!
Alături de străbun Ovidiu
Cîntam iubirile tîrzii
Și descindeam în catacombe.

Eram bătrînul Kalidas
Cel reîntors peste milenii,
Cînd pescărușii lin în zare,
Un cântec murmurau în somn.

STAU REZERMAT

Stau rezemat
De marginea clipei
Și privesc

Precum
În pomul din glie
Timpul își extrage
Din mine seva,
Iar uitarea
Derulează
Simulacre de umanitate.

În picturile rupestre
Figurile
Dansează
Într-o vînațoare ritualică.

Fantomele,
Îngeri ai iubirii,
Își poartă umbrele
Pe asfaltul amiezii,
Pe cînd
Cu Fiul meu
De mână,
Printre milenii,
Derulez
Iluzii și speranțe,
Iar zvonurile
Incantează
Murmurul înserării.

Izvorul
Mă poartă
Spre oglinda
Unde îmi aflui chipul

MIHAI ROGOJINARU

Sfârșit de
albă reverie

Hei, iarnă,
cum e cea din urmă seară?
Pleci în vînt de primăvară,
pleci cu ger, ninsori, cu spaime,
dar și cu minuni, mari taine.
Lași în urmă chipuri triste,
oameni morți și făr' de vise,
dar și vișători sub stele
ce se prind în gînd de ele,
lași naivi ce-ncet se frîng,
lași mișei cu iad în gînd.
Și mai suntem noi, cîteva,
cei ce-adoră vorba ta,
care-ngheață griji și ură,
pune alb pe bățatură,
stinge foc de prin infernuri

și te duce-n alte vremuri.
Știu, ți-e greu, dar ești slăbită,
e timp pentru joc, ispită;
vreme pentru flori și soare,
hai, rămas bun, știu că doare...
Mor cu tine-un pic și eu,
hai, curaj, știu că e greu...

Desprinderi

Să dau scurt de știre
că merg să devin iarăși viu
istovit, înc-o dată să fiu

mai bun decît cel ce-a plecat.

M-aștept să gasesc dor de fugă,
m-aștept la ciudate simțiri,
ce să le-nțeleg nu-mi dau voie,
căci mintea mi-alungă-adevăruri
și-aici e dușman suferind.

Și astfel mi-e orice plecare,
cu nădejdi spre mistere eterne,
înalte ca vulturii-n ceruri
și-adânci în bulboane pierind.

Nu vreau ale lumii secrete,
cu moartea în ele lucind,
dă-mi poteci spre dulci regăsiri
și trenuri la ore tîrzii.

DRUMUL SOARELUI

Pe drumul mătășii
Cu soarele-n față
Mergem câte doi
Înainte.
Depart e oaza,
Nisipu-i fierbinte
Pe drumul mătășii
Cu soarele-n spate.

O boare adie
Prin zarea fierbinte.
În spate e noaptea,
În față e oaza.

Pe drumul mătășii
Un joc de cuvinte
E viața.

Depart e Meka, departe!

Pe drumul mătășii
Un zeu e cărarea fierbinte,
O șoptă e noaptea,
E viața o șoptă.

ADINA DUMITRESCU

Poteca spre căsuță

Poteca spre căsuța din pădure
e ocupată de păsări ce-și au culcuș nu aici,
ci printre stuf în brațe de deltă.
Sunt cu sutele, una lângă alta, ciugulesc
boabele grâului golite din buzunare
omezite palmelor tremurate, nesigure.
Din frunzar de gorun, ițit e gard
de turtă dulce vopsea miere de tei
roșie, ușa verde fistec deschisă de mult
scârțâie dată la perete, în prag nu-i nas
coroiat de hârcă, nici broboadă cenușă,
nici măcar pai de mătură. Din pale de zefir
două adieri neastâmpărate, pierdute
la pituș, neșcolite încă la clasa șirului
neîntrerupt de cifre răsucit în buclă,
intră curioase. Căsuța e goală, nepăzită.
Covrigei dulci ninși cu zahăr prinși
de grinzi ghirlande albe răspund susurat
curentului intrat prin ușă, pereți

lucesc
curcubeu neîntrerupt de bomboane
colorate.

Ce păcat că noi nu putem mânca, ci
doar mângâia
în grabă, își șoptesc palele fără să fie auzite!
Pe creanga stejarului două perechi de săndăluțe
dansează în aer înainte și înapoi valsul florilor
lângă nuci nesperte, mânuțe încleștate văd,
aud, simt bucuria cântătoarelor din ospățul
grâului, să ne ridicăm, să căutăm drumul spre
deltă, se aud ciripituri, șoapte! În decolare din
prima pasăre țâșnet, tril de privighetoare, cum,
de unde, de când a apărut corul ce se ridică?
Ce întâmplare, aude urechea fetei! Căsuța e acum
sus, pe creangă, e întreagă, cu tot ce-i trebuie.
Azi te voi învăța diferența și asemănarea dintre i și î.
„Din i sau din a?”, duce ecoul freamătul iilor țesute
pe îndelete...

„Esența păcatului e dezordinea în iubire”

„Esența păcatului e dezordinea în iubire”-mi
șoptește cartea cu marginea lustruită de timp.
Nicodin din lăcașul visat îmbrățișat muntelui mă
povățuiește să-mi ascult africanul, toiagul plimbat
platonian și ne, din spovedanie, confesiune la scena deschisă
la intrarea-n Cetate. Știu și aprob, dar sunt liberă, gândirea
mi-apărut înaintea Sinaxarului, se plimbă în mine, cu mine,
negăsindu-mă-ntreagă prin fața ușii cămăruței lui Cleopa
înaintea urcării la ceruri, pe lângă toiagul de orb Teofil Pârâian.
Am ocolit în genunchi mormanul cu florile Arsenie Boca Prislopului,
am băut apa izvorului ce țâșnește din munte la Sâmbăta, dar
nu m-am lipit niciunde asemenea ca-n Anania. Mi la readus
aseară în reluare Eugenia Vodă, mi-am amintit de Mărturisiri,
de căderi în genunchi, de trunchiul de copac oltenesc plimbat prin
ceresc și lumesc,

de ludicul bunicului cu cruce pe piept și stea-n
frunte, de cărunte zâmbete calde de azimă aburindă pe plită sau
țâst. Am fost, sunt om cu toate cele, bune și rele, cu dragoste de
aproape, dar cu iubirea neierarhizată, sunt în mine două iubiri
asemenea,
una în cer, cealaltă spre cer pornită, sunt necernită,
voalul meu păstrat va fi tăiat în două, e oare păcat? Blagoslovește,
sfinte Augustine!

ION TĂRTĂREANU

NE-NTOARCEM TOȚI LA VAIDEENI

Ne-ntoarcem dincolo
de dor
La hora satului cea
sfântă,

Ca să privim spre viitor
În liniștea cea mai adâncă.

Ne-ntoarcem dincolo de vis
La învățita ciobănească,
Iar din Oltenia-n Ardeal
E numai glie strămoșească.

Ne-ntoarcem dincolo de timp,
Când ne dăm mâna-n pragul serii,
Și ne-nălțăm peste Olimp
Ca taina sacră a-nvierii.

Ne-ntoarcem iarăși la-nceput

Când se întinde mândră hora
Și-nțelepciunea din trecut
E călăuza tuturor.

Ne-ntoarcem toți la Vaideeni
În ziua Sânzienelor,
Cu profunzimi de mărgineni
Speranță dăm vremurilor.

Ne-ntoarcem dincolo de zări
Cu portul vechi unguenesc,
Când îl purtam de sărbători
Și astrele toate privesc.

Ne-ntoarcem în altarul firii
Când Mărginimea se-ntâlnește
Și-n puritatea întregirii
Nemărginirea-i o poveste.

IMAGINE MADE TOMȘANI!
CU SARA ÎN FRUNTE-
TOMȘANI ÎNAINTE!

CUPA „TOP MIRUAL”
1-5 Aprilie 2017

SARA BONDUC

Locul II
Categorია Simplu
10 ANI

REVISTĂ DE CULTURĂ
TRIMESTRIALĂ
produsă de
ECOSTAR 21 și EDITURA
INTOL PRESS

Editor șef: Petre CICHIRDAN
Redactor șef: Bogdan CICHIRDAN
Secretar de redacție: Felix SIMA
Tehnoredactare: SC INTOL SRL
Corector: Tina CICHIRDAN

Publiciști: Mihai SPORIȘ
Marian PĂTRAȘCU
Simona Maria KISS
Gheorghe PANTELIMON
Gheorghe MĂMULARU
Paulian BUICESCU
Vasian MIRCESCU
Gheorghe SPORIȘ
Adina DUMITRESCU
Ligia NICOLESCU

Redacția:
Rm. Vâlcea, Calea lui Traian nr. 169, bl.
5, sc. E, ap. 3
Telefoane: 0250.736615
0350.401254
0746.029824
E-mail: cichirdan@yahoo.com
Website: www.cichirdan.ro
www.culturaarmsmundi.ro

ISSN: 2285 – 6919
ISSN-L: 2285 – 6919 Preț: 3 lei

Tipografia PRODCOM Tg. Jiu, 02.05.17

IZVOARE MINERALE DIN CĂLIMĂNEȘTI DESCOPERITE ÎN PERIOADA 1957-1982

Gheorghe MĂMULARU

În cei 25 de ani (1957-1982) în stațiunea balneară Călimănești-Căciulata, prin executarea de foraje la diferite adâncimi și prin lucrările de captare s-au descoperit izvoare minerale la Călimănești, Căciulata, Cozia și Păușa. În această lucrare prezentăm aceste noi descoperiri în ordine cronologică.

În anul 1957 Institutul de Balneofizioterapie din București a forat în Parcul Călimănești două sonde și au fost descoperite izvoarele 7 și 14; iar pe malul stâng al Văii Căciulata s-a mai făcut un foraj și a fost descoperit Izvorul Căciulata 2. Tot în anul 1957, același institut a făcut lucrări de recaptare la Păușa și au fost descoperite izvoarele Păușa 1 și 2.

Între anii 1963-1965 în Parcul Căciulata s-a forat Sonda 1003 și s-au descoperit ape minerale cu temperatura de 53°C. Această sondă a funcționat până în anul 1972 când, în urma unor defecțiuni tehnice, a

fost astupată.

În perioada 1968-1975 Institutul de Balneofizioterapie din București a executat forajul în partea de nord a Complexului Balnear de la Cozia și a descoperit izvoarele Cozia 1,2,3,4 și 5.

În anul 1973, tot pe malul stâng al Văii Căciulata, a fost forată sonda 1004 și s-a descoperit apă minerală termală. În anul următor, 1974, lângă această sondă, s-a construit Ștrandul termal din Căciulata. În anul 1977, în Parcul Călimănești, când s-au făcut lucrările de recaptare la Izvorul 6, s-au descoperit izvoarele 4 și 5 din Călimănești.

În perioada 1980-1982 s-au făcut trei foraje la adâncimea de 2800-3000 m și s-au descoperit ape minerale cu temperatură de 85°C-87°C: Sonda 1005 din Parcul Casei de Cultură din Călimănești, Sonda 1006 din Parcul Căciulata și Sonda 1008 din partea de nord a Complexului Balnear de la Cozia.

Aceste noi descoperiri au favorizat lărgirea profilului de tratament balnear în stațiunea noastră și construirea de ștranduri termale la Călimănești, Căciulata și Cozia.

NOTĂ

Întreaga responsabilitate a conținutului articolelor revine autorilor. Articolele, grafica, fotografiile nesemnate aparțin editorului. Revista apare sub incidența Legii 186/2003.

S.C. NTX CONCEPT SRL
Proiectare și Execuție Infrastructuri Rutiere, Construcții
Civile și Industriale. Contact: 0740.035.985